

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

D) FABRIKER och MANUFAKTURER.

COMMERCE COLLEGI

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1863.



INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och manufakturer. Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1912.

Täckningsår: 1858-1910.

1896 ändrades serien till Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och handverk.

Innehåller bl. a. årlig förteckning över patent åren 1858-1884. År 1885 inrättades det första svenska patentverket, Kongliga Patentbyrån, vilken övertog registrering av patent.

Föregångare:

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med fabriker, manufakturer och handtverkerier i riket. – Stockholm : J. Hörberg, 1832-1858.

Täckningsår: 1830-1857

Efterföljare:

Industri / af Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1913-1970. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1968.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 6: Tab. 5. Fabrikernas tillverkningsvärde 1836-1895.

S. 6: Tab. 6. Fabriksindustrin 1896-1912.

S. 7: Tab. 7. Hantverket 1896-1915.

S. 8: 12: Tab. 8: Industrin 1913-1950.

S. 14-15: Tab. 10. Antalet arbetsställen inom industrin med fördelning efter arbetarantal 1913-1950.

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

D) FABRIKER och MANUFAKTURER.

COMMERCE COLLEGI

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1863.



STATISTISKA CENTRALBYRÅN
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM 27

Innehåll

	Pag.
Inledning	1-18.
Bilagor till Commerce Collegii underdåniga berättelse angående Fabriker och Manufakturer m. m. år 1863	19-52.
Litt. A. Uppgift å antalet Fabriker och Manufakturer samt tillverkningsvärdet vid dem m.m. under åren 1859-1863.....	20-21.
Litt. B. Uppgift å tillverknings- och värdebeloppen vid nedan uppräknade Fabriker och Manufakturer under åren 1859-1863....	22-31.
Litt. C. Uppgift å Egare och innehafvare af Fabriker och Manufakurer samt arbetare vid dem under åren 1859-1863.....	32.
Litt. D. Sammandrag af de till Commerce-Collegium inkomne Förteckningar öfver Handtverkare med deras Gesäller, Lärlingar och andre Arbetare år 1863.....	33-36.
Litt. E. Sammandrag af de till Commerce-Collegium inkomne uppgifter för år 1863 å sådane personer, som, enligt 12 och 26 §§ af Kongl. Fabriks- och Handtverks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkomma handtverks-arbeten i Städer och Köpingar.....	37-38.
Litt. F. Sammandrag af de till Commerce-Collegium inkomne uppgifter för år 1863 å sådane personer, som, enligt 12 och 26 §§ af Kongl. Fabriks- och Handtverks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkomma handtverks-arbeten på Landet.....	39.
Litt. G. Sammandrag af uppgifter, angående export och import af åtskilliga fabriks- och manufakturvaror, som utgöra föremål för inhemsk tillverkning, äfvensom af dertill erforderliga råämnen, under åren 1859-1863.....	40-47.
Litt. H. Förteckning å de Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1863.....	48-52.

STORMÄGTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium får härmed i underdånighet afgifva berättelse angående Fabriker och Manufakturer samt Husslöjder och Handtverkerier i Riket år 1863.

Ehuru de uppgifter, som ligga till grund för denna berättelse, blifvit enligt föreskrifna formulär insamlade genom Länsstyrelsernas och Magistraternas försorg, kunna samma uppgifter, för så vidt de utgå från näringsidkarne sjelfva, icke tilläggas någon officiel egenskap. I afseende å vissa fabriksyrken, eller sådana, hvilkas innehafvare äro berättigade till lån från den under Collegii förvaltning stående Manufaktur-Diskont-

Fonden och derföre måste med ed fästa riktigheten af sina tillverkningars angifna värde, bör visserligen trovärdighet tilläggas de uppgifter, som meddelas af fabriksidkare, hvilka begagna sig af denna lånerätt, men i allmänhet kan de här förekommande siffertalen blott tillerkännas en relativ giltighet. Endast genom en sorgfällig, år efter år fortgående och längre tidrymder omfattande granskning af och jämförelse emellan materialets olika delar, torde några mer bestämda slutsatser kunna dragas i fråga om de näringar, som i denna berättelse afses, och såmedelst småningom vinnas det ändamål, som med en statistisk redogörelse i ämnet åsyftas.

Hvad nu först angår *Fabrikerna* och *Manufakturerna* har Collegium låtit upprätta bilagda sammandrag Litt. A, B och C, upptagande för hvartera af de sednast förflutna fem åren eller 1859, 1860, 1861, 1862 och 1863 dels antalet fabriker och manufakturer samt tillverkningsvärdet vid dem och, hvad sistnämnde år beträffar, förhållandet med den vid dessa inrättningar använda drifkraft m. m., dels tillverkningskvantiteterna, såvidt sådana kunna uppgifvas, och de dem enligt uppgift motsvarande värden, dels ock slutligen antalet egare eller innehafvare af fabriker och manufakturer samt deras arbetare. I öfrigt torde i underdånighet böra erinras, att i vissa afseenden förändrade formulär för primäruppgifternas insamlande för år 1863 blifvit begagnade och att i de delar, dessa formulär avvika från de äldre, material saknas för en jämförande öfversigt af förhållandet under de fyra föregående åren, äfvensom att i nu ifrågakvarande tabellariska sammandrag endast sådana slags fabriker och manufaktur-inrättningar blifvit särskildt angifna, hvilkas sammanlagda tillverkningsvärde 1863 skall hafva uppgått till minst 100,000 R:dr R:mt. I afseende å öfriga slag fabriker och manufakturer, hvilkas uppgifna tillverkningsvärden understigit nyssnämnda belopp, skall en mera kortfattad redogörelse här nedan lemnas.

Beträffande de fabriker och manufakturer, som finnas särskildt uppgifna i tabellen Litt. A, får Collegium anföra följande uppgifter, hvilka företrädesvis angå förhållandet med dem år 1863.

1:o **Klädesfabriker.** Af dessa verk voro under året 96 i gång, vid hvilka sysselsattes 3,656 arbetare. Tillverkningen bestod af fint kläde 6,363 fot, medelfint dito 128,259 fot och groft 2,188,617 fot samt diverse väfnader eller schalar, dukar och faltar m. m. 1,437,337 fot, eller tillsammans 3,760,576 fot och dessutom af sistnämnde slags väfnader 21,447 stycken, allt i värde upptaget till 9,557,280 R:dr R:mt.

I Norrköping voro 75 klädesfabriker och 2,525 arbetare i verksamhet. Tillverkningen derstädes utgjorde 1,670,419 fot egentligt kläde, 592,855 fot doffel och drap, 347,635 fot corderoy, 150,438 fot casimir och satin samt 37,782 fot ratin m. m. eller tillsammans 2,799,129 fot ylleväfnad, uppskattad till ett sammanräknadt värde af 7,298,674 R:dr. De betydligaste tillverkningarna i nämnda stad åstadkommas af Drags Aktiebolag med 308,278 fot och af Sinedjeholmens Aktiebolag med 204,788 fot, motsvarande i värde resp. 936,842 och 625,758 R:dr.

Utom i Norrköping idkades klädestillverkning uti 7 städer och å 9 särskilda orter på landet*) till här nedan angifna tillverknings- och värdebelopp, nämligen:

	Antal fabriker.	Tillverkningsbelopp.		Värde.
Halmstad.....	1.	fot 428,204.	st. 542.	R:dr 885,500.
Stockholm	4.	» 116,579.	» 19,872.	» 425,994.
Landskrona	1.	» 146,879.	» —	» 336,560.
Wexjö	1.	» 134,324.	» 933.	» 322,590.
Carlstad	1.	» 7,400.	» —	» 17,500.
Norrtelge.....	2.	» 4,552.	» —	» 7,080.
Nyköping	2.	» 2,504.	» —	» 6,409.

*) De i denna tabell och vidare i berättelsen omförmälda fabriker, hvilka finnas å landet, utmärkas, till skillnad från de i städerna varande, genom angifvande af det län, hvaruti de äro belägne.

	Antal fabriker.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Stockholms län	1.	tot 72,488.	R:dr 152,383.
Östergötlands dito	1.	» 14,326.	» 33,252.
Skaraborgs dito	1.	» 10,835.	» 27,793.
Kristianstads dito	2.	» 14,000. st. 100.	» 25,800.
Kalmar dito.....	3.	» 9,056.	» 17,625.
Malmöhus dito.....	1.	» 300.	» 120.

Värdet af tillverkningen vid samtliga klädesfabrikerne utgjorde, såsom ofvan är uppgifvet, 9,557,280 R:dr. Tillverkningsvärdet deremot under åren 1861 och 1862 uppskattades till resp. 10,173,294 och 11,570,947 R:dr. Tillverkningsvärdet 1863 understiger således 1861 års med 616,014 och 1862 års med 2,013,667 R:dr. Den ganska betydliga skilnaden emellan tillverkningsvärdet under de tvänne sistförflutne åren har sin grund uti den betydligt minskade tillverkningen af finare och medelfint kläde 1863; hvaremot tillverkningsbeloppet af gröfre kläden och diverse väfnader, särdeles af förra slaget, varit större än under någotdera af de fyra åren 1859—1862.

2:o **Fabriker för Hellyle- och blandade väfnader.** Till fabriker af dessa slag hänföras äfven de uti Collegii föregående berättelser omnämnda s. k. Etoffsfabriker eller fabriker för tillverkning af flanell- och flaggduk. Samtliga dessa fabrikers tillverkningsvärde uppskattas till 1,353,511 R:dr och understiger tillverkningsvärdet under hvardera af de fyra föregående åren. Förhållandet med tillverkningen åskådliggöres genom följande tabell, som äfven utvisar de särskilda orter, der ifrågavarande fabriker år 1863 voro i gång:

	Antal fabriker.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Stockholm	3.	tot 1,657,074.	R:dr 673,080.
Göteborg	2.	» 30,510. st. 28,246.	» 206,756.
Jönköping	1.	» 22,100. » —	» 7,020.
Göteborgs län	2.	» 542,515. » —	» 384,554.
Elfsborgs dito	2.	» 7,200. » 10,737.	» 82,101.
Summa 10.		tot 2,259,399. st. 38,983.	R:dr 1,353,511.

Antalet arbetare vid dessa fabriker uppgick 1863 till 516.

3:o **Bomullsväfnadsfabriker.** Dessa fabriker voro till antalet 15 och sysselsatte 1,222 arbetare. Tillverkningen, bestående af cambric, callico, domestics, moleskin, möbeltyg, shirting, fustian m. m., uppskattas till ett värde af 2,085,642 R:dr. Tillverkningen har af allmänt kända orsaker högst betydligt aftagit äfven under år 1863 och understiger hvardera af de fyra föregående årens, då värdet af densamma uppskattades, 1859 till 4,042,299, 1860 till 4,492,802, 1861 till 5,324,834 och år 1862 till 4,980,222 R:dr. Af äldre under 1862, till ett antal af 20, i gång varande fabriker hafva 7 under året 1863 icke varit i verksamhet, hvar emot 2 nya tillkommit. Förhållandet med de under sistnämnda år i gång befintliga fabrikerna och de ställen, der tillverkningen bedrifvits, inhämtas af följande tabell:

	Antal fabriker.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Gefle.....	1.	tot 1,822,406.	R:dr 309,666.
Norrköping.....	4.	» 1,424,649.	» 223,805.
Alingsås.....	1.	» 1,189,406.	» 166,278.
Malmö.....	1.	» 297,890.	» 49,638.
Göteborg	3.	» 192,182. st. 500.	» 47,047.

	Antal fabriker.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Borås.....	1.	fot 90,811.	R:dr 35,843.
Stockholm.....	2.	» 59,750.	» 22,789.
Elfsborgs län (Rydboholms-fabrik).....	1.	» 3,220,676.	» 911,616.
Göteborgs dito (Mölnlycke fabrik).....	1.	» 904,854.	» 318,960.
Summa 15.		fot 9,202,624. st. 500.	R:dr 2,085,642.

4:o **Linneväfnadsfabriker.** Dessa voro 3 till antalet med följande tillverknings- och värdebelopp, nämligen:

	Antal fabriker.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Jönköping.....	1.	fot 8,624.	R:dr 9,864.
Örebro.....	1.	» 2,253.	» 1,613.
Göteborgs län (Almedals fabrik).....	1.	» 624,800. st. 6,248.	» 231,011.
Summa 3.		fot 635,677. st. 6,248.	R:dr 242,488.

Tillverkningen vid linneväfnads-fabrikerna har under de fem sistförflutna åren varit i jemnt tilltagande. Vid dessa fabriker sysselsattes 107 arbetare.

5:o **Segel- och tältduksfabriker.** Dessa voro äfven tre till antalet och belägna i Gefle, Hernösand och vid Jonsered i Göteborgs län, hvarförutom vid Almedals här ofvan omnämnda linneväfnads-fabrik tillverkning af segel- och tältduk egt rum år 1863. Tillverkningen är beräknad till 1,300,512 fot och ett värde af 452,162 R:dr. Vid dessa fabriker voro 238 arbetare sysselsatte.

6:o **Tricotväfnadsfabriker.** Sådana fabriker voro till ett antal af 17 i gång under år 1863 och sysselsatte 743 arbetare. De särskilda orter, der fabriksrörelse af detta slag, hufvudsakligen bestående af strumpor, skjortor, kalsonger, tröjor, halsdukar och mössor m. m., egt rum, jemte tillverkningsbelopp och värde, inhemtas af följande redogörelse:

	Antal fabriker.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Norrköping.....	2.	par 120,832. st. 117,826.	R:dr 264,220.
Stockholm.....	7.	» 64,241. » 70,118. fot 1,580. & 7,700.	» 188,077.
Göteborg.....	2.	» 23,328. » 1,440.	» 32,350.
Malmö.....	1.	» 25,620. » 612.	» 27,785.
Alingsås.....	1.	» 1,572. » 310.	» 3,920.
Sundsvall.....	1.	» — » —	» 1,800.
Linköping.....	2.	» 526. » 36.	» 534.
Upsala.....	1.	» 200. » —	» 100.
Summa 17.		par 236,319. st. 190,342. fot 1,580. & 7,700.	R:dr 518,786.

7:o **Repslagerier.** Af dessa voro under år 1863 16 i gång, nämligen i Göteborg 3, Gefle 2, Carlstad 1, Westervik 1, Uddevalla 2, Stockholm 1, Oscarshamn 1, Lund 2 och Söderköping 1 samt 2 uti Göteborgs län. De vid dessa verk sysselsatte arbetare voro 159 och tillverkningsvärdet uppgifves till 346,528 R:dr, hvilket med 35,377 R:dr öfverstiger det för 1862 angifna.

8:o **Mekaniska ullgarvspinnerier.** Sådana voro, på sätt följande tabell närmare utvisar, i verksamhet uti:

	Antal.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Malmö.....	1.	& 167,640.	R:dr 56,925.
Stockholm.....	2.	» 37,396.	» 29,296.

	Antal.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Örebro	1.	₤ 8,500.	R:dr 4,800.
Hjo	1.	» 3,500.	» 1,610.
Kalmar	1.	» 1,000.	» 400.
Göteborgs län	1.	» 13,385.	» 30,116.
Östergötlands dito	2.	» 13,500.	» 9,355.
Gefleborgs dito	3.	» 4,500.	» 2,250.
Stockholms dito	1.	» 5,000.	» 1,600.
Jemtlands dito	1.	» 1,900.	» 1,250.
Jönköpings dito	1.	» 2,487.	» 995.
Kristianstads dito	1.	» 1,333.	» 500.
Mönsterås Köping	1.	» 2,400.	» 1,200.
Summa 17.		₤ 262,541.	R:dr 140,297.

De uti samtliga ofvannämnda städer, äfvensom uti Jemtlands och Jönköpings län, anmälda spinnerier uppgifvas hafva tillkommit under år 1863. Jemförelsen emellan värdet af tillverkningen nämnda år och det för år 1862 angifna utvisar en förhöjning af icke mindre än 132,228 R:dr. De vid dessa fabriker sysselsatte arbetare uppgingo 1863 till ett antal af 140.

9:o **Mekaniska bomullsgarnsspinnerier.** Af sådana fabriker voro under 1863 endast 11 i gång med följande tillverknings- och värdebelopp, nämligen uti

	Antal.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Gefle (Strömsbro)	1.	₤ 202,830.	R:dr 321,924.
Göteborg (Rosenlund)	1.	» 21,154.	» 41,414.
Norrköping (Bergs aktiebolag)	1.	» 10,165.	» 14,687.
Elfsborgs län (Rydal, Alafors och Näs)	3.	» 860,873.	» 1,560,227.
Göteborgs dito (Rosendal, Carlsberg och Jonsered)	3.	» 316,581.	» 577,511.
Södermanlands dito (Harg)	1.	» 223,095.	» 397,036.
Blekinge dito (Strömman)	1.	» 1,480.	» 2,397.
Summa 11.		₤ 1,636,178.	R:dr 2,915,196.

Tillverkningsvärdet, jemfördt med det för år 1862 angifna, utvisar den högst betydliga minskningen af 5,468,742 R:dr. Jemföres åter förhållandet i berörda afseende med det, som egde rum under åren 1859, 1860 och 1861, visar omfattningen af denna industrigrens verksamhet en ännu betydligare inskränkning. Af 21 fabriker 1862 voro, såsom af det föregående synes, 1863 endast 11 i gång, hvilka sysselsatte 1,448 arbetare. Tillverkningskvantiteten utgjordes af följande garnsorter, nämligen:

under N:o 20	829,424 ₤.
N:o 20 och derutöfver	806,754 »

10:o **Mekaniskt linnegarnsspinneri.** Fabrikstillverkning af sådan beskaffenhet bedrefs år 1863 endast vid Almedals här ofvan omförmälda fabrik. Tillverkningen uppgifves hafva utgjort 305,456 ₤ till ett värde af 404,239 R:dr, hvilket sednare öfverskjuter det för år 1862 uppgifna med 63,295 R:dr. Antalet arbetare vid detta spinneri uppgick till 131.

11:o **Sidenfabriker.** Dessa fabriker voro 6 till antalet, alla i Stockholm, och sysselsatte 5171 arbetare. Tillverkningen, bestående af hel- och halfsidenväfnader af olika slag samt dukar och schalar m. m., uppgick till 244,061 fot och 166,753 st., i värde uppgifne till 1,232,217 R:dr, hvilket sistnämnda med 208,879 R:dr öfverskjuter tillverkningsvärdet år 1862.

12:o **Kattuntryckerier.** Sådana voro till ett antal af 9 i verksamhet år 1863, nämligen 5 i Borås, 2 i Göteborg, 1 i Stockholm och 1 inom Elfsborgs län (Bastarås). Tillverkningskvantiteten vid dessa verk, utom det i Stockholm, för hvilket i detta afseende någon uppgift icke blifvit meddelad, är vid de öfriga inrättningarna beräknad till 1,720,347 fot och 1,560 st. Tillverkningsvärdet vid dem samtliga uppgifves till 117,333 R:dr, som med 13,489 R:dr öfverstiger tillverkningsvärdet år 1862. Vid kattuns-tryckerierna sysselsattes ifrågavarande år 59 arbetare.

13:o **Sockerraffineringsverk.** Sådana verk voro till ett antal af 14 i gång 1863, och vid dem sysselsattes 1,273 arbetare. Verkens antal och belägenhet äfvensom de olika tillverkningsorterna m. m. inhentas af följande tabell:

	Antal.	Socker.		Sirup.	
		Tillverkningsbelopp.	Värde.	Tillverkningsbelopp.	Värde.
Stockholm (Tanto m. fl.)	6.	₣ 12,128,800.	R:dr 5,008,955.	₣ 2,583,300.	R:dr 459,010.
Landskrona (Skånska fabriks-aktiebolaget)	1.	» 3,449,362.	» 1,229,241.	» 782,980.	» 79,217.
Norrköping	1.	» 1,828,741.	» 771,063.	» 720,000.	» 121,800.
Uddevalla	1.	» 212,500.	» 74,375.	» 109,250.	» 20,925.
Kalmar	1.	» 159,900.	» 63,000.	» 48,427.	» 8,700.
Göteborgs län (f. d. Lorentska och Rosendal)	2.	» 11,775,208.	» 4,873,772.	» 2,727,867.	» 436,459.
Kalmar dito	2.	» 3,000.	» 1,310.	» 40,000.	» 6,000.
Summa 14.		₣ 29,557,511.	R:dr 12,021,716.	₣ 7,011,824.	R:dr 1,132,111.

Sammanlagda tillverkningsvärdet vid sockerraffinerings-verken utgjorde således 13,153,827 R:dr, hvilket belopp med 501,011 R:dr öfverskjuter enahanda värde för år 1862. Ofvan omförmälda i Landskrona belägna sockerfabrik uppgifves jemväl omfatta tillverkning af hvitbetsocker, utan att dock kvantiteten af denna tillverkning är vorden bland fabriken särskilda fabrikater upptagen, hvaremot tillverkningen af s. k. hvitbetsirup skall, enligt inkommen uppgift, hafva utgjort 320,000 ₣ till ett värde af 14,400 R:dr.

14:o **Tobaksfabriker** voro 1863 likasom föregående året 93 till antalet med 2,193 arbetare. Deras belägenhet och förhållandet med de olika slagen af deras tillverkning samt värdet deraf inhentas af nedan intagne tabell:

Fabriker.	Kardustobak.		Cigarrer.		Diverse tobak.		Snus.		Summa.		
	₣.	R:dr.	₣.	R:dr.	₣.	R:dr.	₣.	R:dr.	₣.	R:dr.	
Stockholm	34.	378,997.	249,808.	270,021.	1,165,885.	420,130.	230,720.	2,074,943.	947,245.	3,144,091.	2,593,658.
Göteborg	15.	86,980.	57,630.	124,268.	487,738.	311,960.	358,063.	810,570.	407,175.	1,333,778.	1,310,606.
Malmö	2.	203,750.	71,892.	73,450.	223,170.	186,050.	149,680.	69,284.	41,170.	532,534.	485,912.
Norrköping	1.	—	—	—	—	—	—	239,973.	287,067.	239,973.	287,067.
Carlstad	3.	—	—	—	—	142,272.	246,000.	—	—	142,272.	246,000.
Carlshamn	5.	20,475.	12,119.	28,367.	44,470.	19,000.	20,000.	230,520.	166,996.	298,362.	243,585.
Kristinehamn	1.	—	—	10,012.	40,136.	106,074.	145,064.	28,000.	11,200.	144,086.	196,400.
Linköping	1.	—	—	10,000.	40,000.	60,000.	81,000.	50,000.	35,000.	120,000.	156,000.
Kalmar	3.	—	—	2,668.	1,720.	19,573.	18,123.	100,113.	86,822.	122,354.	106,665.
Gefle	2.	46,550.	30,669.	20,715.	36,226.	—	—	134,500.	37,700.	201,765.	104,595.
Jönköping	5.	—	—	210.	2,100.	—	—	205,000.	102,500.	205,210.	104,600.
Eskilstuna	1.	—	—	—	—	—	—	200,000.	90,000.	200,000.	90,000.
Westerås	1.	7,000.	2,800.	9,000.	8,100.	60,000.	30,000.	150,000.	45,000.	226,000.	85,900.
Örebro	1.	—	—	—	—	—	—	186,300.	85,000.	186,300.	85,000.
Hudiksvall	1.	—	—	—	—	—	—	180,000.	72,000.	180,000.	72,000.
Carlskrona	5.	—	—	100.	200.	14,100.	15,800.	57,650.	38,880.	71,850.	54,880.
Ystad	2.	44,889.	19,120.	8,400.	8,400.	—	—	480.	120.	53,769.	27,640.

	Fabriker.	Kardustobak.		Cigarrer.		Diverse tobak.		Snus.		Summa.	
		℔.	R.dr.	℔.	R.dr.	℔.	R.dr.	℔.	R.dr.	℔.	R.dr.
Wexjö.....	2.	—	—	—	—	—	—	30,000.	18,000.	30,000.	18,000.
Landskrona.....	1.	5,025.	1,500.	8,000.	12,800.	—	—	4,000.	1,500.	17,025.	15,800.
Lidköping.....	2.	—	—	—	—	—	—	12,000.	6,000.	12,000.	6,000.
Ämål.....	1.	—	—	—	—	4,000.	5,200.	—	—	4,000.	5,200.
Arvika köping.....	1.	—	—	1,560.	3,738.	80,190.	108,147.	—	—	81,750.	111,885.
Kopparbergs län.....	1.	—	—	—	—	32,785.	45,735.	—	—	32,785.	45,735.
Jönköpings dito.....	1.	—	—	3,000.	3,000.	—	—	—	—	3,000.	3,000.
Kristianstads dito.....	1.	—	—	400.	600.	—	—	—	—	400.	600.
Summa 93.		793,666.	445,538.	570,171.	2,078,283.	1,456,134.	1,453,532.	4,763,333.	2,479,375.	7,583,304.	6,456,728.

Fabrikationen inom detta näringsyrke, som under de senaste fem åren varit i jemnt tilltagande, utvisar, såsom af det föregående synes, för år 1863 ett tillverkningsvärde af 6,456,728 R:dr, hvilket med 1,226,965 R:dr öfverskjuter värdet af tillverkningen för 1862.

15:o **Färgerier.** Sådana voro till ett antal af 433 i verksamhet 1863, vid hvilka sysselsattes 1,024 arbetare. Värdet af tillverkningen är uppgifvet till 1,214,747 R:dr, som med 57,319 R:dr understiger hvad i detta afseende för nästföregående året blifvit anmaldt. Största verksamheten inom detta yrke egde 1863 rum vid tvänne färgerier i Norrköping, ett i Stockholm och ett i Borås, äfvensom vid Carlsviks Aktiebolags fabrik i hufvudstaden.

16:o **Läderfabriker** voro 1863 till ett antal af 701 i gång, deraf 202 i städer, 41 i köpingar och under landsrätt lydande städer samt 458 på landet. Vid dem voro 1,778 arbetare sysselsatte. Tillverkningen, bestående af sulläder och smorläder samt diverse hudar och skinn, är uppgifven till 2,741,391 ℔ och 543,069 st., hvilket i värde uppskattats till 4,809,016 R:dr, som är 790,940 R:dr högre än tillverkningsvärdet 1862. Den mest betydande tillverkningen egde rum vid 12 fabriker i Stockholm, der fabrikationen skall hafva utgjort 358,717 ℔ samt 34,940 st. hudar och skinn, i värde upptagne till 1,170,814 R:dr.

17:o **Oljeslagerier** voro 5 i städerna och 43 på landet med 208 arbetare. Tillverkningen uppgifves hafva bestått af:

	Kannor.	Centner.	Värde.
Lin- och rofolja.....	643,219.	—	1,333,426.
Senapsolja.....	707.	—	1,414.
Oljekakor.....	—	81,152.	402,737.
Linfrömjöl.....	3,150.	3,055.	17,121.
Summa	647,076.	84,207.	1,754,698.

Tillverkningen af lin- och rofolja samt oljekakor, som, på sätt af det nyss anförda synes, utgör den hufvudsakligaste produktionen vid oljeslagerierna, åstadkoms å de orter och till de belopp, nedanintagne tabell utvisar:

	Antal.	Lin- och rofolja.		Oljekakor.		Summa.
		Kannor.	R.dr.	Centner.	R.dr.	R.dr.
Stockholm.....	2.	155,117.	342,424.	13,787.	62,014.	404,438.
Malmö.....	2.	45,586.	91,172.	5,406.	25,057.	116,229.
Kalmar.....	1.	7,630.	17,101.	970.	4,920.	22,021.
Göteborgs län.....	2.	273,000.	546,000.	40,500.	192,200.	738,200.
Östergötlands d:o.....	6.	60,486.	126,051.	7,190.	42,660.	168,711.
Elfsborgs d:o.....	2.	35,716.	80,186.	7,293.	42,758.	122,944.
Jönköpings d:o.....	12.	26,541.	52,419.	1,548.	9,070.	61,489.
Kristianstads d:o.....	2.	10,200.	21,150.	1,160.	5,875.	27,025.

	Antal.	Lin- och rofolja.		Oljekakor.		Summa.
		Kannor.	R.dr.	Centner.	R.dr.	R.dr.
Kronobergs län	7.	7,472.	14,958.	1,135.	4,834.	19,792.
Blekinge d:o	1.	5,946.	11,892.	1,062.	6,498.	18,390.
Wermlands d:o	1.	5,396.	10,792.	—	—	10,792.
Malmöhus d:o	1.	4,900.	9,900.	532.	2,725.	12,625.
Kalmar d:o	5.	2,645.	5,235.	98.	1,620.	6,855.
Skaraborgs d:o	1.	2,000.	3,000.	320.	1,600.	4,600.
Örebro d:o	2.	434.	914.	129.	818.	1,732.
Gotlands d:o	1.	150.	232.	22.	88.	320.
hvarförutan, såsom ofvan är antydt, tillverkats, vid en fabrik, Senapsolja	—	707.	1,414.	—	—	1,414.
saft, vid 3:ne fabriker, Linfrömjöl	—	3,150.	500.	3,055.	16,621.	17,121.
Summa	48.	647,076.	1,335,340.	84,207.	419,358.	1,754,698.

Värdet af tillverkningen år 1863 öfverstiger med 491,023 R:dr tillverkningsvärdet år 1862.

18:o **Såp- och tvålfabriker** voro till ett antal af 15 i gång 1863, nämligen 4 i Stockholm, 1 i Göteborg, 4 i Malmö, 1 i Kalmar, 1 i Landskrona, 1 i Marstrand, 1 i Ystad och 1 i Linköping samt 1 på landet inom Göteborgs län. Tillverkningen vid samtliga dessa fabriker 1863 är uppgifven till 5,612,520 æ såpa samt 545,620 æ och 836,316 st. tvål, afvensom sammanlagda värdet häraf till 1,458,348 R:dr, som är 558,523 R:dr högre än tillverkningsvärdet 1862. Största tillverkningen likasom betydligaste andelen af tillökningen deruti egde rum vid fyra i Stockholm befintliga fabriker, hvilkas sammanlagda tillverkningsvärde uppgick till 968,700 R:dr emot 335,475 R:dr år 1862. Antalet af de vid dessa fabriker sysselsatte arbetare utgjorde 103.

19:o **Stearinljusfabriker** voro 1863 till antalet 4, deraf 3 i Stockholm och 1 i Landskrona, med tillsammans 149 arbetare. Tillverkningen vid dessa fabriker uppgifves till 780,190 æ stearinljus, 132,000 æ margarinljus och 67,000 æ palmitinljus, eller tillhopa 979,190 æ , upptagne i värde till 700,116 R:dr, hvilket sistnämnda belopp med 191,881 R:dr öfverstiger tillverkningsvärdet 1862.

20:o **Talglysfabriker** voro till ett antal af 13 i gång 1863 uti följande städer, nämligen: 6 i Stockholm, 2 i Malmö, 2 i Ystad, 1 i Kalmar, 1 i Helsingborg och 1 i Örebro. Arbetarnes antal vid dem voro 66. Tillverkningen är uppgifven till 24,843 centner, värderade till 994,255 R:dr, emot resp. 9,695 centner och 390,700 R:dr år 1862. Tillökningen af värdet 1863 skulle således utgöra 603,555 R:dr. Betydligaste tillverkningen egde rum i Stockholm, der den utgjorde 20,860 centner med ett värde af 828,335 R:dr, hvilka sistnämnda tvänne summor öfverskjuta de för år 1862 uppgifna med 15,760 centner och 604,835 R:dr.

21:o **Glasbruk.** 24 sådana voro i verksamhet 1863 med 1,087 arbetare. Förhållandet med dessa inrättningars läge, tillverkningen vid dem och densammans värde var följande:

	Antal.	Fönsterglas.		Diverse glaskärl.	Summa värde.
		Kistor.	R.dr.	R.dr.	
Wermlands län	5.	1,432.	104,459.	165,051.	269,510.
Kronobergs d:o	4.	1,712.	103,884.	153,181.	257,065.
Skaraborgs d:o	2.	1,275.	92,674.	88,831.	181,505.
Kalmar d:o	2.	896.	68,000.	88,000.	156,000.
Östergötlands d:o	1.	—	—	154,189.	154,189.
Westerbottens d:o	2.	2,503.	121,313.	221.	121,534.
Elfsborgs d:o	2.	—	—	114,010.	114,010.

	Antal.	Fönsterglas.		Diverse glaskärl.	Summa värde.
		Kistor.	Rdr.	Rdr.	Rdr.
Westernorrlands län.....	2.	1,562.	106,752.	7,012.	113,764.
Örebro d:o.....	1.	—	—	65,936.	65,936.
Jönköpings d:o.....	2.	756.	54,427.	4,186.	58,613.
Göteborgs d:o.....	1.	570.	9,800.	—	9,800.
Summa 24.		10,706.	661,309.	840,617.	1,501,926.

hvilket sistnämnda belopp, 1,501,926 R:dr, med 108,126 R:dr understiger tillverkningsvärdet för år 1862.

22:o **Porslinsbruk** voro liksom föregående år 2, nämligen vid Rörstrand i Stockholm och Gustafsberg i Stockholms län. Värdet af tillverkningen uppgifves hafva uppgått till 517,856 R:dr vid det förra bruket och 508,890 R:dr vid det sednare. Sammanlagda tillverkningsvärdet 1,026,746 R:dr öfverstiger föregående årets med 165,850 R:dr. Vid dessa bruk sysselsattes 622 arbetare eller 307 vid Rörstrand och 315 vid Gustafsberg.

23:o **Stenkärls- och kakelugnsfabriker.** Sådana fabriker voro till ett antal af 74 i gång 1863, eller 11 flera än under föregående året, nämligen 1 i Stockholm, 1 i Askersund, 1 i Borås, 2 i Gefle, 1 i Göteborg, 1 i Helsingborg, 2 i Landskrona, 1 i Linköping, 1 i Mariestad, 1 i Norrtelge, 2 i Sigtuna, 2 i Upsala och 1 i Östersund samt på landet uti nedanuppräknade län: Elfsborgs 11, Gefleborgs 6, Jönköpings 6, Kalmar 6, Kopparbergs 1, Kristianstads 3, Kronobergs 4, Malmöhus 1, Skaraborgs 3, Stockholms 1, Södermanlands 2, Upsala 2 och Westerbottens 1, äfvensom uti följande köpingar, Arvika 4, Mönsterås 2, Mörbylånga 1 och Trelleborg 3. Vid samtliga dessa verk användes 550 arbetare, och tillverkningsvärdet vid dem uppgifves till endast 394,517 R:dr, hvilket något understiger tillverkningen år 1862.

24:o **Pappersbruk.** Sådana fabriksinrättningar äro för år 1863 uppgifna till ett antal af 87, deraf 82 i gång och 5 ej begagnade. Vid dem, som voro i verksamhet, tillverkades af imperial- och regal-papper 132 ris, velin 39 ris, postpapper 866 centner och 1,043 ris, skrifpapper 3,872 centner och 23,548 ris, konceptpapper 128 ris, tryckpapper 13,175 centner och 8,676 ris, kardus- och omslagspapper 13,708 centner och 35,350 ris, olifant 60 centner och 1,059 ris, tapetpapper 5,530 centner och 19 rullar, tobakspapper 487 ris, sockerpapper 1,613 centner, makulatur och gråpapper 892 centner och 36,135 ris, hamppapper 394 centner och 1,655 ris, takpapper 17,394 st. och 200 centner, papp 2,000 st., 7,075 centner och 1,380 bundtar, förhådningspapper 3,521,930 qv.fot, 10,800 st. och 2,162 centner, medianpapper 40 ris, påspapper 619 centner och 60 ris. I öfrigt tillverkades vid Tumba pappersbruk till banksedlar 4,759,500 st. och till stämpelpapper 1,573,050 st. Särskildt torde böra anmärkas, att uppgifterne från några pappersbruk icke utvisa de särskilda slagen af deras tillverkning, utan angifva densamma endast summariskt till kvantitet och värde, nämligen till 1,653 rullar, 1,811 centner, 110,607 ris och 26,275 st., allt till värde af 716,868 R:dr. Tillverkningen i det hela uppgifves till 3,521,930 qvadratfot, 218,959 ris, 56,977 centner, 6,389,019 st., 1,672 rullar och 1,380 bundtar, hvilka sammanlagda tillverkningskvantiteter skulle i värde motsvara 2,857,852 R:dr. Antalet arbetare vid pappersbruken år 1863 var 1,678.

Tillverkningsvärdet år 1863 öfverskjuter det för år 1862 angifna med 77,886 R:dr. Betydligaste tillverkningen åstadkoms 1863 likasom föregående året vid följande 5 pappersbruk, nämligen för 721,767 R:dr vid Korndal i Göteborgs län, för 313,800 R:dr vid Nyqvarn i Stockholms län, för 279,896 R:dr vid Klippan i Kristianstads län, för 248,556 R:dr vid Motala i Östergötlands län och för 206,599 R:dr vid Holmens fabriksaktiebolags bruk i Norrköping. Nedan intagne tabellariska sammandrag utvisar de under år 1863 i gång varande pappersbrukens antal inom de olika orterna, kvantiteten af deras tillverkning tillika med vissa slag deraf särskildt angifna och öfriga under benämningen diverse sorter papper sammanförda, äfvensom tillverkningsvärdet.

	Fabriker.	Postpapper.			Skrif- och konceptpapper.			Tryckpapper.			Ris.
		Ris.	Centner.	R.dr.	Ris.	Centner.	R.dr.	Ris.	Centner.	R.dr.	
Norrköping	1	1,032	—	7,488	14,834	—	84,938	8,433	—	67,334	5,521
Jönköping	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,068
Mariestad	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,358
Göteborgs län	4	—	190	15,611	—	1,758	100,210	—	6,746	283,317	1,200
Stockholms d:o	5	—	138	10,350	—	493	26,056	—	3,510	149,739	1,527
Kristianstads d:o	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,892
Östergötlands d:o	5	—	502	40,176	767	1,009	54,944	—	1,327	53,068	2,123
Jönköpings d:o	10	—	36	2,994	1,812	607	42,906	—	1,592	64,589	10,600
Kronobergs d:o	9	—	—	—	3,692	—	29,827	—	—	—	33,202
Kopparbergs d:o	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,187
Kalmar d:o	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,126
Elfsborgs d:o	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,850
Södermanlands d:o	2	11	—	110	839	—	6,420	—	—	—	1,422
Gefleborgs d:o	3	—	—	—	194	—	1,964	193	—	870	4,525
Wermlands d:o	2	—	—	—	663	—	7,722	—	—	—	2,028
Blekinge d:o	3	—	—	—	461	—	2,766	50	—	125	1,452
Örebro d:o	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	693
Upsala d:o	1	—	—	—	—	5	246	—	—	—	—
Skaraborgs d:o	3	—	—	—	414	—	3,000	—	—	—	695
Westernorrlands d:o	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,210
Hallands d:o	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,140
Jemtlands d:o	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135
Gotlands d:o	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	610
Summa	82	1,043	866	76,729	23,676	3,872	360,999	8,676	13,175	619,042	185,564

25:o **Kortfabriker.** Sådana voro till ett antal af 6 i gång, nämligen 3 i Stockholm, 2 i Malmö och 1 i Gefle, hvarförutan korttillverkning idkades vid Litografiska aktiebolagets fabrik i Norrköping. Summan af tillverkningen är uppgifven till 240,096 st. kortlekar, i värde upptagne till 163,125 R:dr, hvilket sistnämnde belopp med 68,955 R:dr öfverskjuter tillverkningsvärdet för nästföregående år. Den betydliga tillökningen af denna tillverkning torde få tillskrivas den icke ringa export af sådana fabriksalster, som under år 1863 egde rum. De vid de 6 kortfabrikerna sysselsatte arbetare voro till antalet 43.

26:o **Tapetfabriker** voro till antalet 21 i verksamhet år 1863, nämligen 3 i Göteborg, 2 i Jönköping, 1 i Lidköping, 1 i Malmö, 6 i Stockholm, 1 i Ulricehamn, 1 i Warberg, 2 i Wexiö och 1 i Östersund samt dessutom på landet anlagde 2 i Calmar län och 1 i Jönköpings. Sammanlagda tillverkningen uppgifves till 543,724 st. rullar, som skulle i värde motsvara 341,184 R:dr. Betydligaste tillverkningen åstadkoms vid fabriker i Göteborg, Stockholm, Jönköping, Ulricehamn och Lidköping, nämligen i Göteborg 155,613 st. rullar för 108,393 R:dr, i Stockholm 139,900 st. rullar för 80,800 R:dr, i Jönköping 100,000 st. rullar för 75,000 R:dr, i Ulricehamn 62,711 st. rullar för 35,633 R:dr och uti Lidköping 50,000 st. rullar för 25,000 R:dr. Antalet arbetare uppgick till 273.

Diverse sorter papper.						S u m m a.						
Centner.	Stycken.	Rullar.	Bundtar.	Qvadratfot.	R.dr.	Ris.	Centner.	Stycken.	Rullar.	Bundtar.	Qvadratfot.	R.dr.
—	—	—	—	—	46,839	29,820	—	—	—	—	—	206,599
252	—	—	—	3,521,930	152,795	24,068	252	—	—	—	3,521,930	152,795
507	—	—	—	—	13,398	3,358	507	—	—	—	—	13,398
13,752	—	—	—	—	339,629	1,200	22,446	—	—	—	—	738,767
5,180	6,332,550	—	—	—	225,936	1,527	9,321	6,332,550	—	—	—	412,081
257	—	—	—	—	292,833	44,892	257	—	—	—	—	292,833
2,838	2,000	—	—	—	109,181	2,890	5,676	2,000	—	—	—	257,369
7,297	—	—	—	—	110,907	12,412	9,532	—	—	—	—	221,396
40	11,775	1,672	—	—	167,116	36,894	40	11,775	1,672	—	—	196,943
—	—	—	—	—	135,840	17,187	—	—	—	—	—	135,840
297	14,500	—	—	—	52,370	24,126	297	14,500	—	—	—	52,370
5,040	—	—	—	—	39,950	3,850	5,040	—	—	—	—	39,950
1,178	—	—	—	—	32,148	2,272	1,178	—	—	—	—	38,678
483	—	—	—	—	21,926	4,912	483	—	—	—	—	24,760
216	10,800	—	—	—	11,841	2,691	216	10,800	—	—	—	19,563
420	17,394	—	—	—	9,827	1,963	420	17,394	—	—	—	12,718
82	—	—	1,380	—	12,250	693	82	—	—	1,380	—	12,250
751	—	—	—	—	10,730	—	756	—	—	—	—	10,976
286	—	—	—	—	5,606	1,109	286	—	—	—	—	8,606
—	—	—	—	—	3,730	1,210	—	—	—	—	—	3,730
—	—	—	—	—	2,680	1,140	—	—	—	—	—	2,680
182	—	—	—	—	2,630	135	182	—	—	—	—	2,630
6	—	—	—	—	920	610	6	—	—	—	—	920
39,064	6,389,019	1,672	1,380	3,521,930	1,801,082	218,959	56,977	6,389,019	1,672	1,380	3,521,930	2,857,852

27:o **Mekaniska verkstäder.** Dessa voro till ett antal af 95 i verksamhet 1863, eller 87 i städer och 8 på landet, med ett tillverkningsvärde af 5,928,271 R:dr, nämligen uti:

	Antal.	Tillverkningsvärde.		Antal.	Tillverkningsvärde.
Stockholm	63.	R:dr 1,924,600.	Kristinehamn	1.	R:dr 25,516.
Göteborg	4.	» 636,946.	Carlstad	1.	» 22,000.
Nyköping	2.	» 510,768.	Upsala	1.	» 15,000.
Eskilstuna	2.	» 273,016.	Warberg	1.	» 15,000.
Norrköping	3.	» 178,880.	Hudiksvall	1.	» 3,600.
Arboga	1.	» 156,539.	Östergötlands län (Motala)...	1.	» 953,188.
Malmö	1.	» 110,700.	Göteborgs dito	3.	» 359,440.
Gefle	1.	» 106,500.	Elfsborgs dito	2.	» 155,006.
Thorshälla	2.	» 75,700.	Kalmar dito	1.	» 142,615.
Kristianstad	1.	» 72,000.	Skaraborgs dito	1.	» 95,473.
Oscarshamn	1.	» 55,234.			
Köping	1.	» 40,550.			
			Summa 95.		R:dr 5,928,271.

Uti summan af tillverkningsvärdet innefattas äfven värdet af tillverkningen vid **Motala mekaniska verkstad** i Östergötlands län, hvilket sednare värdebelopp finnes uti det vid föregående årsberättelser fogade tabellariska generalsammandrag litt. A. särskildt uppgifvet. Värdet af tillverkningen i det hela, jemfördt med föregående årets, visar sålunda en tillökning af 885,404 R:dr. Betydligaste tillverkningen egde rum 1863 vid **Motala mekaniska verkstad** för 953,188 R:dr, vid **Bergsunds** i Stockholm för 512,886 R:dr, vid 4 andra sådana fabriker i Stockholm för 968,420 R:dr och vid 1 mekanisk verkstad i Göteborg för 595,946 R:dr. Antalet arbetare vid samtliga mekaniska verkstäderna utgjorde 4,331.

28:o **Åkdonsfabriker** voro till ett antal af 23 i gång 1863, nämligen i Carlshamn 1, Engelholm 1, Falun 2, Gefle 1, Grenna 2, Helsingborg 2, Jönköping 3, Köping 1, Lund 2, Malmö 2, Stockholm 1, Södertelge 1, Wexiö 1, Ystad 1, Örebro 1 och Nyköping 1. Dessa fabrikers sammanlagda tillverkningsvärde uppgifves till 204,592 R:dr, hvilket är 59,723 R:dr lägre än samma värde för år 1862. Största tillverkningen egde rum vid fabriken i Södertelge för 55,500 R:dr, vid de 2:ne fabriker i Grenna för 44,000 R:dr och vid fabriken i Örebro för 40,000 R:dr. Arbetarnes antal vid dessa fabriker voro 265.

29:o **Kemiskt-tekniska fabriker**. Sådana finnas till ett antal af 36 anmälda för år 1863, eller 29 i städer och 7 på landet, nämligen 15 i Stockholm, 1 i Carlstad, 1 i Falun, 1 i Göteborg, 1 i Jönköping, 1 i Linköping, 2 i Malmö, 1 i Sala, 1 i Sundsvall, 1 i Söderköping, 1 i Thorshälla, 1 i Westervik och 2 i Örebro samt 1 i Blekinge, 1 i Göteborgs, 1 i Malmöhus, 3 i Östergötlands och 1 i Stockholms län. Värdet af tillverkningen vid samtliga dessa fabriker är uppgifven till 429,770 R:dr eller 102,378 R:dr mera än tillverkningsvärdet år 1862. Dessa fabriker omfatta tillverkningen af kemiskt-tekniska preparater, färger, parfumerier och helsovatten, uti dessa sednare soda- och seltersvatten jemväl inbegripna; och med hänseende till den högst betydliga konsumtionen af sistnämnda vattenslag, synes sålunda otvifvelaktigt, att det uppgifna tillverkningsvärdet är alltför lågt. Antalet arbetare vid ifrågavarande fabriker skulle hafva varit 188.

30:o **Tändsticksfabriker** voro till ett antal af 15 i gång år 1863, hvaremot af äldre fabriker 4 icke voro nämnde år begagnade. Af nu ifrågavarande 15 fabriker voro belägna samt tillverkade

	Antal.	R.dr.
i Jönköping	1	för 164,500.
» Örebro	1	» 107,330.
» Wenersborg	1	» 60,000.
» Kalmar	2	» 24,000.
» Kristinehamn	1	» 23,700.
» Stockholm	1	» 12,530.
» Uddevalla	1	» 5,000.
» Landskrona	1	» 1,333.
» Lidköping	1	» 750.
» Hernösand	1	» 500.
» Elfsborgs län	1	» 33,000.
» Stockholms dito	1	» 14,800.
» Östergötlands dito	1	» 11,070.
» Kopparbergs dito	1	» 10,000.

Summa 15 för 468,513.

hvilket värdebelopp med 43,630 R:dr öfverstiger föregående årets tillverkningsvärde. Då likväl exporten af tändstickor 1863 enligt officiel uppgift motsvarat ett värde af 457,177 R:dr, och med hänseende jemväl till

den högst betydliga konsumtionen af denna vara inom landet, är uppenbart att summan af tillverkningsvärdet är alltför lågt uppgifven. Vid dessa fabriker sysselsattes 1,040 arbetare.

31:o **Pressjästfabriker** voro enligt uppgift till antalet 5, samtliga belägna i Stockholms län. Tillverkningen utgjorde 201,316 R:dr till värde af 156,252 R:dr , hvilket är 20,592 R:dr större än enahanda värde för 1862. Dessa fabriker sysselsatte endast 18 arbetare.

32:o **Stärkelsefabriker.** Dessa voro till antalet 6, nämligen: 2 i Malmö och 1 i Norrköping samt 2 i Stockholms län och 1 i Ronneby köping. Tillverkningen uppgifves hafva utgjort 587,000 R:dr till värde af 131,119 R:dr . Värdet af tillverkningen, jemfördt med det för 1862 uppgifna, utvisar en tillökning af 33,202 R:dr . Antalet arbetare utgjorde 33.

33:o **Porterbryggerier** voro 2 i gång 1863, nämligen det s. k. f. d. Lorenska i Göteborgs län och det vid Katrineberg i Stockholms län. Värdet af tillverkningen vid det förra skulle hafva utgjort 441,100 R:dr och vid det senare 52,400 R:dr eller tillsammans 493,500 R:dr samt tillverkningskvantiteten 484,065 kannor. Vid porterbryggerierna sysselsattes 60 arbetare.

34:o **Cikoriefabriker.** Sådana voro 7 i gång, nämligen 1 i Kalmar, 1 i Landskrona, 2 i Malmö och 1 i Ystad samt 1 i Blekinge län och 1 i Malmöhus län. Vid dem tillverkades 1,648,337 R:dr till värde af 219,977 R:dr eller 77,273 R:dr mera än tillverkningsvärdet 1862. Vid Cikoriefabrikerna sysselsattes 131 arbetare.

35:o **Bärvinfabriker** voro 4 i gång 1863 eller 1 i Gefle, 1 i Nyköping, 1 i Stockholm och 1 i Kristianstads län. Tillverkningen är uppgifven till 159,000 kannor, som skulle motsvara ett värde af 334,674 R:dr . Största tillverkningen åstadkoms vid fabriken i Stockholm, der tillverkningen utgjorde 102,000 kannor till värde af 204,000 R:dr . Vid nämnda fabriker sysselsattes 30 arbetare.

36:o **Ättikfabriker.** Sådana voro till antalet 15 i gång, nämligen 1 i Carlshamn, 1 i Eskilstuna, 1 i Linköping, 1 i Lund, 1 i Mariefred, 1 i Skenninge, 5 i Stockholm och 1 i Upsala, samt dessutom 1 i Kopparbergs län, 1 i Stockholms län och 1 i Malmöhus län. Tillverkningen uppgifves hafva utgjort 879,484 kannor, som skulle i värde motsvara 104,967 R:dr , hvilket öfverstiger tillverkningsvärdet för 1862 med 27,465 R:dr . Vid nu ifrågavarande fabriker sysselsattes 27 arbetare.

37:o **Korkfabriker** voro till antalet 10 i gång, eller 1 i Gefle, 1 i Göteborg, 2 i Malmö och 6 i Stockholm. Tillverkningen skulle hafva utgjort 181,409 gross till värde af 101,783 R:dr , hvilket, jemfördt med tillverkningsvärdet 1862, utvisar en tillökning af 19,033 R:dr . De vid dessa fabriker sysselsatte arbetare voro 88 till antalet.

38:o **Fabriker för litografiska arbeten** voro 2 eller 1 i Malmö och 1 i Norrköping. Tillverkningsvärdet vid dem är uppgifvet till 141,260 R:dr och antalet arbetare till 140.

39:o **Musikaliska instrumentmakerier** äro för år 1863 anmälda endast 8 i gång samt 3 icke begagnade eller 2 i Göteborg, 1 i Linköping, 2 i Malmö, 1 i Nora, 1 i Westervik och 1 i Örebro. Värdet af tillverkningen skall hafva uppgått till 131,778 R:dr , hvilket utvisar en tillökning mot föregående året af 18,001 R:dr . Största tillverkningen åstadkoms vid en fabrik i Göteborg för ett angifvet värde af 92,000 R:dr . Vid nu ifrågavarande verk voro sysselsatte 57 arbetare.

Öfriga här ofvan icke särskildt angifna, uti bil. Litt. A under benämning **Diverse andra fabriker** förekommande fabriks- eller manufaktur-inrättningar uppgingo, enligt de till Collegium inkomne uppgifter, till ett antal af 511 såsom varande år 1863 i gång samt 52 ej begagnade. Antalet sådana fabriker 1862 utgjorde 638. Vid jemförelse af förhållandet i detta hänseende under nyssnämnda båda år skulle således antalet af ifrågavarande fabriker hafva betydligt minskats 1863; hvaremot samtliga dessa fabrikers tillverkningsvärde senare året finnes vara uppgifvet till 1,495,437 R:dr och sålunda öfverskjutande värdet af tillverkningen 1862 med 347,550 R:dr .

Här följande tabell utvisar de under nu ifrågavarande benämning förekommande olika fabriksarter jemte antalet fabriker inom hvarje särskild fabriksgren äfvensom ordningen emellan de olika slagen, bestämd efter det tillika angifna tillverkningsvärdet, nämligen:

Diverse fabriker.

	Fabriker			Fabriker	
	under året.	Tillverknings- värde. R:dr R:mt.		under året.	Tillverknings- värde. R:dr R:mt.
Metall- och Brons-fabriker.....	14	95,199	Transport	428	1,346,133
Ur- dito.....	115	86,433	Saltraffinaderi.....	1	10,660
Jern- och Stål- dito.....	20	84,487	Portfölj-fabriker.....	3	10,587
Handsk- dito.....	9	82,377	Förgylleri- dito.....	9	10,360
Band- dito.....	10	76,083	Snörmakeri- dito.....	2	10,075
Benmjöls- dito.....	3	67,670	Sidenappretörer.....	5	9,800
Risgrynsqvarn.....	1	60,800	Blyhagels-fabrik.....	1	9,460
Knapp-fabrik.....	1	60,000	Lack-fabriker.....	7	9,225
Spegel-fabriker.....	29	55,097	Vadd- dito.....	7	8,750
Lacker- dito.....	10	46,817	Mansmösse- dito.....	6	6,935
Galvaniska dito.....	5	44,750	Bildhuggeri- dito.....	5	6,772
Asfalt-fabrik.....	1	43,000	Hjul-fabrik.....	1	6,000
Bläck- och Blanksmörje-fabriker.....	4	42,600	Vaxduks-fabriker.....	3	5,450
Kirurgiska instrumentmakerier.....	4	39,400	Pappersmålerier.....	3	5,050
Vaddmalsstampar.....	70	35,560	Sadelmakeri.....	1	5,000
Rullgardins-fabrik.....	1	35,000	Matematiska instrumentmakerier.....	3	4,700
Kemiska blekerier.....	9	30,383	Stilgjuteri.....	1	4,500
Kard-fabriker.....	7	25,868	Metallduks-fabrik.....	1	4,500
Kimröks-, Hartz- m. m. dito.....	13	25,619	Stenhuggerier.....	2	4,293
Skjort- dito.....	2	24,600	Sämskmakerier.....	4	3,205
Nål- dito.....	4	23,958	Borstbinderier.....	2	3,200
Kaffebränneri.....	1	23,000	Optiska instrumentmakerier.....	3	2,200
Leksaks-fabriker.....	2	23,000	Tapetserare-fabrik.....	1	2,000
Korg- dito.....	12	21,543	Segelsömmerier.....	1	2,000
Pottaske- dito.....	44	21,361	Kautschuks-fabrik.....	1	1,200
Senapsqvarn.....	1	20,483	Sko- dito.....	1	600
Chocolad-fabriker.....	7	20,348	Hvitgarfveri.....	1	500
Paraply- dito.....	6	19,735	Limkokerier.....	2	482
Hatt- dito.....	4	17,930	Kam-fabrik.....	1	400
Pelsverks-fabriker.....	3	17,250	Tagelrederi.....	1	350
Skostifts- dito.....	3	17,100	Gipsbildmakeri.....	1	300
Vagnsmörje- dito.....	2	16,850	Filhuggeri.....	1	300
Snickeri- dito.....	2	15,700	Vaxljus-fabrik.....	1	300
Tändrörs-fabrik.....	1	14,800	Silkesrederi.....	1	150
Möbel-fabriker.....	8	11,332			
	Transport	428	Summa	511	1,495,437

Vid nu uppgifna fabriker sysselsattes 1863 ett antal af tillsammans 1,591 arbetare.

Af här ofvan meddelade uppgifter och de uti tabellerna A, B och C intagna sammandrag inhemtas, att antalet fabriks- och manufaktur-inrättningar år 1863 uppgått till 2,473 samt att 27,982 arbetare varit vid dem sysselsatte, äfvensom att fabriks- och manufaktur-inrättningarnes sammanräknade värde utgjort 66,534,657 R:dr, som understiger de belopp, hvartill ifrågavarande tillverkningar för åren 1861 och 1862 uppskattades, med resp. 8,072,200 R:dr och 3,892,117 R:dr.

Förhållandet i oförmälda hänseenden, jemfördt med det, som egde rum under hvardera af åren 1859—1863, visar sig sålunda:

	år 1859.	1860.	1861.	1862.	1863.
Fabrikers och manufakturverkstäders antal	2,478.	2,509.	2,604.	2,521.	2,473.
Arbetare	29,314.	30,757.	32,371.	30,725.	27,982.
Tillverkningsvärde	60,331,753.	69,109,220.	74,606,857.	70,426,774.	66,534,657.

Beträffande förhållandet emellan arbetarnes antal år 1863 och de föregående 4 åren 1859—1862 torde böra erinras, att, på sätt bil. Litt. C närmare utvisar, uti uppgifna antalet för sistnämnda år ingår äfven antalet egare, hvaremot antalet arbetare år 1863 är ensamt för sig upptaget. Den betydliga minskningen af fabriksindustriens tillverkningsvärde åren 1862 och 1863, jemfördt med förhållandet i detta afseende år 1861, är, såsom af det föregående synes, hufvudsakligast föranledd af den mindre verksamheten nästlidet år hos klädes- och bomullsväfnadsfabrikerna samt mekaniska bomullsgarnsspinnerierna. I betraktande åter deraf, att minskningen af tillverkningsvärdet 1863, jemfördt med nästföregående årets, utgjorde, vid klädesfabrikerna 2,013,667 R:dr, vid bomullsväfnadsfabrikerna 2,894,580 R:dr och vid mekaniska bomullsgarnsspinnerierna 5,468,742 R:dr, eller tillhopa 10,376,989 R:dr, är det gifvet, att, då minskningen af tillverkningsvärdet 1863, jemfördt med nästföregående årets, är 3,892,117 R:dr, verksamheten inom andra fabriksgrenar varit 1863 betydligt större än 1862.

Under 1863 har omfattningen af fabriks-industrien varit störst uti Stockholms stad, Göteborgs stad med Göteborgs län, Norrköping med Östergötlands län samt Elfsborgs län. Förhållandet, procentvis beräknadt, Stockholms stad och de särskilda länen emellan, åskådliggöres genom följande tabell, som uti jemna 1000-tal äfven upptager värdet af tillverkningen, nämligen:

Stockholms stad	R:dr 18,729,000.	Procent 28,15.
Göteborgs län och städer	» 13,730,000.	» 20,64.
Östergötlands dito	» 11,679,000.	» 17,56.
Elfsborgs dito	» 3,981,000.	» 5,98.
Malmöhus dito	» 3,840,000.	» 5,77.
Södermanlands dito	» 1,665,000.	» 2,50.
Gefleborgs dito	» 1,583,000.	» 2,38.
Stockholms dito	» 1,560,000.	» 2,35.
Jönköpings dito	» 1,235,000.	» 1,87.
Wermlands dito	» 1,088,000.	» 1,64.
Kalmar dito	» 1,075,000.	» 1,60.
Hallands dito	» 983,000.	» 1,48.
Kronobergs dito	» 936,000.	» 1,40.
Blekinge dito	» 835,000.	» 1,25.
Örebro dito	» 831,000.	» 1,25.
Westmanlands dito	» 596,000.	» 0,90.
Skaraborgs dito	» 581,000.	» 0,88.
Kristianstads dito	» 509,000.	» 0,76.

Kopparbergs län och städer	R:dr	307,000.	Procent	0,46.
Westernorrlands dito	»	289,000.	»	0,43.
Upsala dito	»	243,000.	»	0,37.
Westerbottens dito	»	161,000.	»	0,24.
Gotlands dito	»	47,000.	»	0,07.
Jemtlands dito	»	35,000.	»	0,05.
Norrbottnens dito	»	16,000.	»	0,02.
Summa R:dr		66,534,000.	Summa	100,00.

Hvad angår **Husslöjderna** och deribland först väfverinäringen, har af de från Tullkamrarne i Borås och Ulricehamn inkomne uppgifter å mängden af de inom Elfsborgs län tillverkade och afstämplade samt till andra orter förpassade husväfnader, inhemtats, att denna tillverkning utgjort:

	år 1859.	1860.	1861.	1862.	1863.
af bomullstyger..... fot	22,100,610.	22,147,290.	23,811,320.	27,084,352.	18,001,412.
» linneväfnader	» 706,318.	647,382.	599,224.	807,118.	978,620.
» ylleväfnader	» 567,566.	605,520.	632,018.	940,736.	1,004,783.
Tillsammans fot	23,374,494.	23,400,192.	25,042,562.	28,832,206.	19,984,815.
samt af bomullsdukar..... st.	1,331,856.	1,501,764.	1,685,772.	1,869,456.	1,033,610.

Rörande husväfnadsslöjden inom Rikets öfriga län får Collegium, i likhet med hvad förut iakttagits, här upptaga de väfnadsquantiteter, som, enligt inkomne uppgifter, kunna antagas hafva blifvit utöfver egna behof till andra orter afyttrade, såväl särskildt i de län, der väfnadsslöjden utgör en hufvudsakligare binäring, såsom Gefleborgs, Westernorrlands och Hallands län, som i sammanräknadt belopp för öfriga län, der denna näring är af mindre betydhet.

Nämnda väfnadstillverkningar hafva uppgifvits sålunda:

	år 1859.	1860.	1861.	1862.	1863.
Gefleborgs län, gröfre linneväfnad	fot 2,960,000.	3,127,500.	3,109,400.	2,936,400.	3,351,500.
Westernorrlands dito, gröfre och finare lärft	» 1,021,000.	957,000.	1,000,000.	1,350,000.	1,350,000.
Hallands dito, ylle- och linneväfnader	» 450,000.	500,000.	525,000.	505,000.	481,000.
samt i Jönköpings, Kristianstads, Skaraborgs, Gotlands, Södermanlands, Kronobergs och Östergötlands län, väfnader af flerahanda slag, sammanräknade:					
	år 1859.	1860.	1861.	1862.	1863.
	fot 705,000.	565,000.	552,300.	496,800.	308,750.

För den i Westernorrlands län år 1862 åstadkomna tillverkning af finare lärftsväfnader hafva af dertill anvisade statsmedel blifvit utbetalde premier till ett belopp af 1,916 R:dr 5 öre, som med 799 R:dr 52 öre understiger hvad nästföregående året för dylikt ändamål utgick.

Vidkommande öfriga husslöjder hafva, enligt de uppgifter, som meddelas uti de från Länsstyrelserna insända näringstabeller, några väsentliga förändringar under nästlidne år icke inträffat.

I afseende på **Handtverkerierna** får Collegium meddela de upplysningar, som varit att hemta af de utaf vederbörande embetsmyndigheter, i enlighet med fastställda formulär, upprättade och insända förteckningar på antalet af handtverkare i städerna och köpingarne samt handtverkare och gerningsmän på landet, jemte deras gesäller, lärningar och öfrige arbetare, öfver hvilka förteckningar sammandrag för sislidet

år under Litt. D i underdånighet bifogas. Förhållandet i omförmälda afseende har under senast förflutna 5 år varit följande:

I städerna och köpingarne:		år 1859.	1860.	1861.	1862.	1863.
Handtverksmästare och handtverksidkande qvinnor.....	antal	7,836.	7,703.	7,783.	7,601.	7,629.
Deras Gesäller	»	7,480.	7,321.	7,505.	8,015.	8,209.
Lärlingar	»	8,134.	8,264.	8,166.	8,439.	8,357.
Andre arbetare	»	2,431.	2,805.	3,055.	2,711.	3,051.
		25,881.	26,093.	26,509.	26,766.	27,246.
På landet:						
Män och qvinnor, som drifva handtverksverkstäder.....	»	2,829.	3,085.	3,174.	2,554.	1,753.
Deras Gesäller	»	552.	584.	539.	494.	547.
Lärlingar	»	758.	838.	751.	894.	1,010.
Andre arbetare	»	604.	684.	675.	539.	416.
		4,743.	5,191.	5,139.	4,481.	3,726.
s. k. Gerningsmän.....	»	13,590.	14,135.	15,026.	14,808.	11,187.
Deras biträden eller arbetare.....	»	4,799.	4,706.	5,338.	5,473.	4,652.
		18,389.	18,841.	20,364.	20,281.	15,839.

Öfver de från Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, hvad landsbygden beträffar, och från Magistraterna, i fråga om städerna, inkomne uppgifter å det antal personer, hvilka under år 1863 med behörigt tillstånd, på grund af §§ 12 och 26 uti Fabriks- och Handtverks-Ordningen af den 22 December 1846, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkommit handtverksarbeten och andra tillverkningar, får Collegium öfverlemnna i vanlig ordning upprättade sammandrag, bilagorna Litt. E och F, hvaraf inhemtas, att antalet af nyssnämnde personer i rikets städer och köpingar uppgifvits till 5,738 af man- och 1,459 af kvinnokönet och å landet till 7,509 män och 88 qvinnor, eller tillsammans 14,794 personer. En jemförelse i förevarande afseende under de senast förflutna 5 åren visar följande förhållande:

	år 1859.	1860.	1861.	1862.	1863.
s. k. Sjelfförsörjare i städer och köpingar	5,618.	5,952.	6,559.	6,812.	7,197.
» » å landet.....	663.	813.	851.	785.	7,597.
Summa	6,281.	6,765.	7,410.	7,597.	14,794.

Af det föregående synes, att s. k. gerningsmän tillika med deras biträden 1863 uppgått till ett antal af 15,839 personer eller 4,442 färre, än nästföregående året; hvaremot antalet s. k. sjelfförsörjare är större 1863 än 1862 eller 14,794 mot 7,597. Den anmärkta skiljaktigheten, så i ena som i andra afseendet, torde härleda sig derifrån, att ett betydligare antal personer af förra klassen öfvergått från eller blifvit öfverförda till den senare.

Uti föregående berättelser finnes på spridda ställen redogörelse lemnad för förhållandet med antingen exporten eller importen af några fabriks- eller manufaktur-alster och i afseende å vissa slag deraf för så väl in- som utförseln, äfvensom för importen af några för fabriksdrift erforderliga råämnen. Att, såsom hittills skett, meddela dessa uppgifter i den mån de ansetts vara hänförlige till ett eller annat i berättelsen särskildt omförmäldt fabriksyrke, skulle visserligen bäst uppfylla det med dem åsyftade ändamål, om den uti berättelsen antagna fördelning af de särskilda arterna af fabriks- eller manufaktur-tillverkning inom riket i allmän-

het motsvarades af de i tulltaxan förekommande bestämningar för beräkningen af tullen å utifrån införda fabriks- och manufakturvaror. Då detta likväl icke är eller, i betraktande af grunderna för tulltariffens uppställning, kan vara förhållandet, har Collegium ansett det ändamål, som med en jämförelse af nu antydda beskaffenhet åsyftas, lämpligare kunna vinnas genom att i ett sammanhang meddela tillgängliga uppgifter om förhållandet emellan exporten och importen af sådana fabriks- och manufakturvaror, som i allmänhet utgöra föremål både för inhemsk tillverkning och för införsel från utrikes ort, äfvensom att redogörelsen därför omfattar längre tidrymd, än ett år. Af denna anledning har Collegium låtit upprätta det jämförelsesammandrag, som innefattas uti bilagan litt. G. Denna tabell, uppställd i öfverensstämmelse med bilagorna litt. A och B, utvisar såväl den kvantitet, såvidt sådan kan uppgifvas, som äfven det värde, hvartill utförseln och införseln af nu ifrågavarande artiklar under åren 1859—1863 uppgått. Dessa uppgifter äro hemtade ur det hos General-Tull-Styrelsen upprättade sammandrag öfver införsel och utförsel, enligt de vid Tullkamrarne förda specialer, och hvad särskildt beträffar dem, som afse varubeloppen, kan icke gälla den anmärkning, hvilken i början af denna berättelse blifvit uttalad i fråga om de siffertal, som skola utmärka omfattningen af fabriks- och manufaktur-driften. De siffror, som utvisa kvantiteten af de varor, hvilka blifvit utförda från eller införda till riket, angifva sålunda verkliga förhållandet i dessa afseenden, såvidt detsamma kunnat kontrolleras; hvaremot det varuquantiteterna åsatta värde är det så kallade tullvärdet, i afseende hvarå måste erinras, att detsamma senast förekommer i tulltaxan af den 4 December 1854 och grundar sig på vissa beräkningar, hvilka af lätt insedda skäl numera i allmänhet ega intresse endast så till vida, att de lemna tillfälle till en jämförande öfversigt af det hela.

Slutligen får Collegium, i likhet med hvad tillförene egt rum, härmed i underdånighet öfverlemnna förteckning, bilagan Litt. H, öfver de af Collegium under år 1863 utfärdade patenter.

Collegium framhårdar med djupaste vördnad,

Stormägtigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåter

F. ÅKERMAN.

J. SJÖBERG.

G. Hegardt.

Stockholm den 28 December 1864.

BILAGOR

TILL

Commerce-Collegii Underdåniga Berättelse

ANGÅENDE

Fabriker och Manufaktur m. m.

år 1863.

Uppgift å antalet Fabriker och Manufakturerna samt

	Å r 1859.		Å r 1860.		Å r 1861.	
	Antal fabriker.	Tillverkningsvärde.	Antal fabriker.	Tillverkningsvärde.	Antal fabriker.	Tillverkningsvärde.
		R:dr R:mt.		R:dr R:mt.		R:dr R:mt.
Klädesfabriker	96	7,657,738	99	9,190,932	105	10,173,294
Fabriker för Helylle- och blandade väfnader	8	1,400,422	8	1,524,160	10	1,923,604
Bomullsväfnads-fabriker	21	4,042,299	23	4,492,802	21	5,324,834
Linnväfnads- dito	4	31,050	4	68,043	4	201,008
Segel- och tältduksfabriker	3	510,290	4	526,197	6	507,790
Tricotväfnads- dito	16	487,532	16	611,421	15	631,143
Repslagerier	22	220,384	22	221,116	22	251,225
Mekaniska Ullgarnsspinnerier	2	1,047	7	8,205	9	8,232
Dito Bomullsgarns- dito	20	9,543,052	20	12,181,947	20	13,345,157
Mekaniskt Linnegarnsspinneri	1	63,058	1	216,515	1	273,408
Sidenfabriker	6	809,159	5	930,248	5	936,299
Kattunstryckerier	16	110,925	13	154,198	12	90,731
Sockerraffineringsverk	10	10,740,959	12	11,924,681	11	12,576,786
Tobaksfabriker	103	4,314,381	103	4,570,143	101	5,023,855
Färgerier	453	1,324,007	464	1,587,171	479	1,629,483
Läderfabriker	600	3,815,954	598	4,244,785	626	4,110,085
Oljeslagerier	43	1,058,708	43	1,076,009	45	1,280,414
Såp- och tvålfabriker	13	767,961	13	858,946	12	846,819
Stearinljus- dito	4	433,050	5	562,550	3	526,150
Talgljus- dito	15	312,970	14	383,151	17	447,396
Glasbruk	21	1,456,899	21	1,515,016	22	1,554,383
Porslinsbruk	2	826,955	2	885,074	2	834,541
Stenkärls- och kakelugnsfabriker	59	351,694	63	341,906	63	379,971
Pappersbruk	85	2,540,454	87	3,066,145	87	3,081,812
Kortfabriker	8	63,730	7	88,328	7	94,497
Tapet- dito	16	134,742	17	175,075	20	237,474
Mekaniska verkstäder	67	3,256,386	71	3,580,355	74	3,824,723
Åkdonsfabriker	18	191,225	19	238,041	24	222,150
Kemiskt-tekniska fabriker	35	300,805	32	347,179	28	344,420
Tändsticks- dito	13	375,890	14	455,510	15	479,250
Pressjäst- dito	1	45,820	1	45,850	4	126,902
Stärkelse- dito	4	34,753	3	31,330	5	75,586
Porterbryggerier	2	499,286	2	579,590	2	470,998
Cikoriefabriker	6	99,239	6	104,077	7	127,976
Bärvins- dito	—	—	—	—	—	—
Ättike- dito	14	70,879	16	64,377	17	70,378
Kork- dito	13	121,325	13	152,416	11	148,731
Fabriker för lithografiska arbeten	2	32,640	2	59,961	2	81,291
Musikaliska Instrumentmakerier	10	100,618	10	106,550	11	118,821
Diverse andra fabriker	646	826,013	649	898,040	679	1,099,370
Summa	2,478	59,024,303	2,509	67,988,020	2,604	73,480,987
Härförutan Motala Mekaniska verkstad	—	1,307,450	—	1,121,200	—	1,125,870

Uppgift å tillverknings- och värdebeloppen vid nedan-

	Å r 1859.		Å r 1860.	
	Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.
Klädesfabriker.				
Fint Kläde.....	fot 16,494	R:dr 100,863	fot 6,246	R:dr 38,225
Medelfint dito.....	» 46,912	» 254,097	» 54,787	» 248,082
Groft dito.....	» 1,491,866	» 5,002,607	» 1,774,285	» 5,858,750
Diverse väfnader.....	» 700,846	» 2,247,019	» 940,497	» 2,972,194
Summa	fot 2,256,118		fot 2,775,815	
Diverse väfnader.....	st. 4,559	» 53,152	st. 5,879	» 73,681
Summa värde R:dr		7,657,738		9,190,932
Fabriker för Helylle och blandade väfnader.				
Hel- och halfylletyg.....	fot 2,484,697	R:dr 1,107,304	fot 3,038,630	R:dr 1,153,587
Flanell, hel- och halfylle.....	» 24,230	» 9,461	» 29,438	» 11,180
Flaggduk m. m.....	» 47,716	» 12,231	» 57,566	» 11,805
Diverse väfnader.....			» 72,257	» 35,565
Summa	fot 2,556,643		fot 3,197,891	
Dukar och shawlar.....	st. 42,943	» 271,426	st. 51,001	» 312,023
Diverse väfnader.....				
Summa	st. 42,943		st. 51,001	
Summa värde R:dr		1,400,422		1,524,160
Bomullsväfnadsfabriker.				
Bomullslärf, cambric, callico och andra bomullsväfnader.....	fot 24,014,128	R:dr 2,772,083	fot 24,705,931	R:dr 2,715,088
Diverse Bomullsväfnader.....	» 3,869,033	» 1,254,842	» 7,545,097	» 1,772,242
Summa	fot 27,883,161		fot 32,251,028	
Dukar.....	st. 36,950	» 14,566	st. 13,751	» 4,646
Diverse väfnader.....	» 489	» 808	» 427	» 826
Summa	st. 37,439		st. 14,178	
Summa värde R:dr		4,042,299		4,492,802
Linneväfnadsfabriker.				
Diverse väfnader.....	fot 59,998	R:dr 19,791	fot 201,042	R:dr 67,010
Dukar.....	st. 2,277	» 11,259	st. 451	» 1,033
Summa värde R:dr		31,050		68,043
Segel- och tältduksfabriker.				
Segel- och tältduk.....	fot 1,279,739	R:dr 467,683	fot 1,362,776	R:dr 488,508
Buldan, pressenningsduk m. m.....	» 152,950	» 42,607	» 138,076	» 37,689
Summa	fot 1,432,689	R:dr 510,290	fot 1,500,852	R:dr 526,197

B.

uppräknade Fabriker och Manufakturer under åren 1859—1863.

Å r 1861.		Å r 1862.		Å r 1863.	
Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.
fot 74,063	R:dr 471,620	fot 74,725	R:dr 466,590	fot 6,363	R:dr 32,411
» 841,022	» 3,385,333	» 832,375	» 3,365,222	» 128,259	» 453,356
» 1,008,423	» 2,501,657	» 1,253,003	» 3,141,773	» 2,188,617	» 4,795,810
» 955,040	» 3,661,741	» 1,273,975	» 4,439,751	» 1,437,337	» 4,033,060
fot 2,878,548		fot 3,434,078		fot 3,760,576	
st. 11,701	» 152,943	st. 12,866	» 157,611	st. 21,447	» 242,643
	10,173,294		11,570,947		9,557,280
fot 3,516,198	R:dr 1,481,621	fot 3,344,164	R:dr 1,222,432	fot 2,127,497	R:dr 991,916
» 27,146	» 10,685	» 23,484	» 9,248	» 18,894	» 8,569
» 50,720	» 10,097	» 55,706	» 10,820	» 42,788	» 10,085
» 78,548	» 58,219	» 72,502	» 44,082	» 70,220	» 68,483
fot 3,672,612		fot 3,495,856		fot 2,259,399	
st. 57,341	» 362,982	st. 48,162	» 325,444	st. 38,917	» 273,996
		» 490	» 3,439	» 66	» 462
st. 57,341		st. 48,652		st. 38,983	
	1,923,604		1,615,465		1,353,511
fot 33,467,956	R:dr 3,726,572	fot 25,170,298	R:dr 3,464,778	fot 7,457,608	R:dr 1,549,197
» 4,960,991	» 1,591,596	» 4,741,127	» 1,501,255	» 1,745,016	» 534,945
fot 38,428,947		fot 29,911,425		fot 9,202,624	
st. 20,981	» 6,396	st. 39,366	» 14,107	st. 500	» 1,500
» 180	» 270	» 55	» 82		
st. 21,161		st. 39,421		st. 500	
	5,324,834		4,980,222		2,085,642
fot 463,408	R:dr 165,495	fot 493,787	R:dr 202,910	fot 635,677	R:dr 229,203
st. 11,345	» 35,513	st. 13,139	» 19,747	st. 6,248	» 13,285
	201,008		222,657		242,488
fot 1,305,440	R:dr 472,110	fot 989,438	R:dr 382,260	fot 1,115,865	R:dr 410,128
» 162,866	» 35,680	» 180,813	» 43,166	» 184,647	» 42,034
fot 1,468,306	R:dr 507,790	fot 1,170,251	R:dr 425,426	fot 1,300,512	R:dr 452,162

	Å r 1859.		Å r 1860.	
	Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.
Tricotväfnadsfabriker.				
Strumpor, Ylle-.....	par 35,015	R:dr 35,596	par 37,546	R:dr 36,775
Bomulls-	» 152,722	» 114,709	» 120,330	» 88,354
dels Ylle-, dels Bomulls-...	—	—	» 66,135	» 55,158
Kalsonger, Ylle-	» 841	» 2,538	» 460	» 1,372
Bomulls-.....	» 30,147	» 71,583	» 16,052	» 42,805
dels Ylle-, dels Bomulls-...	—	—	» 21,292	» 45,607
Diverse väfnader	» 43,743	» 22,503	» 68,057	» 30,489
Summa	par 262,468		par 329,872	
Tröjor, Ylle-	st. 12,386	» 50,766	st. 2,022	» 9,117
Bomulls-.....	» 38,211	» 99,724	» 13,222	» 42,362
dels Ylle-, dels Bomulls-,.....	—	—	» 55,266	» 142,990
Diverse väfnader	» 89,844	» 90,113	» 144,966	» 116,392
Summa	st. 140,441		st. 215,476	
Diverse väfnader	—	—	—	—
Dito	—	—	—	—
Summa värde R:dr		487,532		611,421
Ullgarnsfabriker.				
Ullgarn	« 2,150	R:dr 1,047	« 20,155	R:dr 8,205
Bomullsgarnsfabriker.				
Bomullsgarn	« 12,072,693	R:dr 9,543,052	« 14,711,345	R:dr 12,181,947
Linnegarnsfabriker.				
Linnegarn	« 54,763	R:dr 63,058	« 207,641	R:dr 216,515
Sidenfabriker.				
Taft	fot 12,322	R:dr 14,668	fot 16,864	R:dr 19,105
Satin	» 12,578	» 21,645	» 17,730	» 31,308
Flor	» 3,482	» 1,088	» 4,450	» 1,391
Diverse väfnader	» 191,994	» 250,563	» 181,486	» 238,081
Summa	fot 220,376		fot 220,530	
Dukar	st. 136,327	» 517,475	st. 151,479	» 632,574
Diverse väfnader	» 930	» 3,720	» 1,817	» 7,789
Summa	st. 137,257		st. 153,296	
Summa värde R:dr		809,159		930,248
Kattunstryckerier.				
Diverse tryckta tyger	fot 1,329,026	} R:dr 110,925	fot 1,489,840	R:dr 138,573
Shawlar och dukar	st. 6,360		st. 71,760	» 15,625
Diverse tryckta tyger	» 31,200		—	—
Summa	st. 37,560		st. 71,760	
Summa värde R:dr		110,925		154,198

Å r 1861.				Å r 1862.				Å r 1863.			
Quantitet.		Värde.		Quantitet.		Värde.		Quantitet.		Värde.	
par	38,532	R:dr	39,074	par	44,082	R:dr	45,663	par	49,633	R:dr	50,861
»	125,721	»	80,675	»	67,325	»	48,081	»	55,176	»	39,045
»	56,131	»	36,507	»	83,574	»	56,469	»	60,432	»	41,754
»	472	»	1,652	»	797	»	3,196	»	1,382	»	6,432
»	22,348	»	46,703	»	9,724	»	26,133	»	27,066	»	70,639
»	14,921	»	40,022	»	27,595	»	62,255				
»	63,610	»	28,461	»	53,747	»	25,420	»	42,630	»	19,202
par	321,735			par	286,844			par	236,319		
st.	2,349	»	10,068	st.	3,976	»	17,102	st.	12,365	»	52,091
»	37,670	»	84,378	»	5,613	»	17,544	»	15,431	»	42,923
»	38,107	»	96,156	»	63,335	»	163,915	»	162,546	»	155,556
»	179,608	»	167,447	»	203,130	»	211,042	»	190,342	»	
st.	257,734			st.	276,054			st.	190,342		
								fot	1,580	»	883
								⌘	7,700	»	39,400
		631,143				676,820					518,786
⌘	13,454	R:dr	8,232	⌘	5,400	R:dr	8,069	⌘	262,541	R:dr	140,297
⌘	14,801,024	R:dr	113,345,157	⌘	6,853,730	R:dr	8,383,938	⌘	1,636,178	R:dr	2,915,196
»	252,724	R:dr	273,408	⌘	312,318	R:dr	340,944	⌘	305,456	R:dr	404,239
fot	14,682	R:dr	17,232	fot	16,340	R:dr	19,367	fot	13,450	R:dr	18,708
»	13,196	»	18,038	»	14,392	»	23,187	»	7,163	»	11,882
»	2,380	»	744	»	4,354	»	1,361	»	5,284	»	2,972
»	197,154	»	257,461	»	161,492	»	222,798	»	218,164	»	282,580
fot	227,412			fot	196,578			fot	244,061		
st.	158,783	»	637,257	st.	186,695	»	751,086	st.	166,753	»	916,075
»	1,795	»	5,567	»	1,107	»	5,539	»		»	
st.	160,578			st.	187,802			st.	166,753		
		936,299				1,023,338					1,232,217
fot	678,234	R:dr	81,833	fot	1,016,872	R:dr	98,276	fot	1,720,347	R:dr	117,138
st.	25,560	»	8,898	st.	16,392	»	5,568	st.	1,560	»	195
st.	25,560			st.	16,392			st.	1,560		
		90,731				103,844					117,333

	Å r 1859.		Å r 1860.	
	Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.
Sockerraffineringsverk.				
Kanarie- och raffinadsocker	⌘ 8,445,267	R:dr 3,574,681	⌘ 11,743,665	R:dr 4,950,023
Melissocker	» 4,967,349	» 2,167,241	» 3,913,535	» 1,685,197
Lump- och pudersocker m. m.	» 4,150,283	» 1,709,150	» 4,463,686	» 1,805,387
Kandisocker	» 107,700	» 48,774	» 215,021	» 93,478
Kaksocker	» 4,610,339	» 2,166,034	» 4,982,090	» 2,279,447
Summa	⌘ 22,280,938	R:dr 9,665,880	⌘ 25,317,997	R:dr 10,813,532
Sirup	» 5,369,086	» 1,075,079	» 6,173,523	» 1,111,149
Summa värde R:dr		10,740,959		11,924,681
Tobaksfabriker.				
Kardus-tobak	⌘ 891,377	R:dr 571,850	⌘ 1,143,777	R:dr 732,457
Cigarrer	» 471,549	» 1,435,058	» 487,967	» 1,495,236
Rull- och press-tobak	» 951,834	» 615,979	» 985,350	» 682,802
Snus	» 4,112,159	» 1,691,494	» 4,008,315	» 1,659,648
Summa	⌘ 6,426,919	R:dr 4,314,381	⌘ 6,625,409	R:dr 4,570,143
Läderfabriker.				
Sulläder	⌘ 1,906,059	R:dr 2,428,059	⌘ 2,103,588	R:dr 2,735,363
Dito				
Smorläder	» 942,655	» 933,846	» 1,040,358	» 1,067,144
Dito				
Skinn	» 2,000	» 1,000	» 2,135	» 1,050
Dito	st. 366,180	» 453,049	st. 379,168	» 441,228
Diverse hudar och skinn				
Dito				
Summa	{⌘ 2,850,714 st. 366,180}	{R:dr 3,815,954}	{⌘ 3,146,081 st. 379,168}	{R:dr 4,244,785}
Oljeslagerior.				
Lin- och rofolja	k:r 460,443	R:dr 792,172	k:r 458,089	R:dr 818,750
Senapsolja				
Linfrömjöl				
Summa	k:r 460,443		k:r 458,089	
Oljekakor	c:tr 47,429	» 264,286	c:tr 48,634	» 256,174
Linfrömjöl	» 450	» 2,250	» 290	» 1,085
Summa	c:tr 47,879		c:tr 48,924	
Summa värde R:dr		1,058,708		1,076,009

Å r 1861.		Å r 1862.		Å r 1863.	
Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.
⌘ 10,701,617	R:dr 4,500,145	⌘ 9,727,362	R:dr 4,114,419	⌘ 15,909,112	R:dr 6,710,039
» 4,018,840	» 1,751,554	» 6,071,869	» 2,626,784	» 2,817,824	» 1,199,174
» 5,473,015	» 2,073,877	» 5,992,791	» 2,211,553	» 9,028,459	» 3,393,467
» 199,363	» 88,492	» 318,906	» 146,740	» 385,933	» 163,787
» 6,484,923	» 2,823,161	» 5,662,980	» 2,385,746	» 1,416,183	» 555,249
⌘ 26,877,758	R:dr 11,237,229	⌘ 27,773,908	R:dr 11,485,242	⌘ 29,557,511	R:dr 12,021,716
» 6,870,077	» 1,339,557	» 6,286,416	» 1,167,574	» 7,011,824	» 1,132,111
	12,576,786		12,652,816		13,153,827
⌘ 1,157,478	R:dr 743,359	⌘ 568,699	R:dr 384,899	⌘ 793,666	R:dr 445,538
» 574,360	» 1,681,468	» 612,955	» 1,780,853	» 570,171	» 2,078,283
» 1,110,442	» 799,865	» 1,531,155	» 1,091,837	» 1,456,134	» 1,453,532
» 4,283,656	» 1,799,163	» 4,405,486	» 1,972,174	» 4,763,333	» 2,479,375
⌘ 7,125,936	R:dr 5,023,855	⌘ 7,118,295	R:dr 5,229,763	⌘ 7,583,304	R:dr 6,456,728
⌘ 2,419,961	R:dr 2,751,819	⌘ 2,214,654	R:dr 2,584,197	⌘ 1,717,445	R:dr 2,531,183
» 981,029	» 909,420	st. 5,163	» 882,706	st. 20,861	» 1,262,196
»	»	⌘ 789,284	» 426,487	⌘ 803,079	» 536,858
»	»	st. 7,386	» 124,686	st. 37,713	» 478,773
st. 406,100	» 448,846	⌘ 125		⌘ 27,285	
»	»	st 372,003		st. 389,418	
»	»	⌘ 25,100		⌘ 193,582	
»	»	st 12,983		st. 95,077	
⌘ 3,400,990	R:dr 4,110,085	⌘ 3,029,163	R:dr 4,018,076	⌘ 2,741,391	R:dr 4,809,016
st. 406,100		st. 397,535		st. 543,069	
k:r 530,093	R:dr 964,186	k:r 472,254	R:dr 963,513	k:r 643,219	R:dr 1,333,426
»	»	» 900	» 752	» 707	» 1,414
»	»	» 25,200	» 4,800	» 3,150	» 500
k:r 530,093		k:r 498,354		k:r 647,076	
c:tr 57,961	» 315,258	c:tr 49,369	» 293,165	c:tr 81,152	» 402,737
» 260	» 970	» 634	» 1,445	» 3,055	» 16,621
c:tr 58,221		c:tr 50,003		c:tr 84,207	
	1,280,414		1,263,675		1,754,698

	Å r 1859.		Å r 1860.	
	Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.
Såp- och Tvålfabriker.				
Såpa	⌘ 3,285,060	R:dr 604,166	⌘ 3,834,300	R:dr 671,771
Tvål.....	» 826,205	» 163,795	» 1,119,567	» 187,175
Summa	⌘ 4,111,265		⌘ 4,953,867	
Tvål.....				
Summa värde R:dr		767,961		858,946
Stearinljus-fabriker.				
Stearinljus	⌘ 530,000	R:dr 455,750	⌘ 677,000	R:dr 520,300
Margarinljus.....	»	»	» 10,000	» 7,000
Palmitinljus	» 39,000	» 27,300	» 47,000	» 35,250
Summa	⌘ 569,000	R:dr 483,050	⌘ 734,000	R:dr 562,550
Talgljus-fabriker.				
Talgljus	ctr 6,687	R:dr 312,970	ctr 7,437	R:dr 383,151
Glasbruk.				
Taffel- och fönsterglas	kistor 9,269	R:dr 728,759	kistor 9,816	R:dr 694,490
Diverse Glaskärl	»	» 728,140	»	» 820,526
Summa värde R:dr		1,456,899		1,515,016
Pappersbruk.				
Regal-, imperial- och medianpapper...	ris 185	R:dr 3,366	ris 321	R:dr 5,231
Postpapper	» 1,496	» 13,285	» 4,507	» 36,469
Skrif- och konceptpapper.....	» 51,640	» 265,454	» 60,790	» 334,564
Tryckpapper.....	» 37,477	» 350,370	» 43,191	» 327,444
Kardus- och omslagspapper	» 28,343	» 159,438	» 24,874	» 179,985
Makulatur- och gråpapper	» 55,155	» 74,898	» 64,287	» 90,753
Sockerpapper	» 508	» 2,860	» 729	» 4,711
Diverse sorter papper.....	» 37,276	» 265,050	» 41,163	» 278,272
Summa	ris 212,080		ris 239,862	
Regal-, imperial- och medianpapper...				
Postpapper.....	⌘ 9,600	» 8,420	⌘ 125,400	» 106,819
Skrif- och konceptpapper.....	» 245,700	» 131,763	» 543,900	» 291,974
Tryckpapper.....	» 872,000	» 364,070	» 1,133,800	» 472,258
Kardus- och omslagspapper	» 2,027,400	» 488,755	» 1,859,200	» 452,506
Makulatur- och gråpapper	» 1,800	» 721	» 61,700	» 13,633
Sockerpapper	»	»	» 114,800	» 23,540
Diverse sorter papper.....	» 2,771,200	» 163,153	» 1,808,400	» 192,515
Summa	⌘ 5,927,700		⌘ 5,647,200	
Diverse sorter papper.....	st. 9,807,328	» 164,589	st. 7,684,916	» 137,604
Dito dito	rullar 27,462	» 80,452	rullar 41,327	» 113,588
Dito dito	bundtar 747	» 3,810	bundtar 852	» 4,279
Dito dito				
Summa värde R:dr		2,540,454		3,066,145

Å r 1861.		Å r 1862.		Å r 1863.	
Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.	Quantitet.	Värde.
⌘ 3,903,120	R:dr 671,549	⌘ 4,031,916	R:dr 720,950	⌘ 5,612,520	R:dr 1,173,944
» 1,213,300	» 175,270	» 1,215,800	» 178,875	» 545,620	» 178,238
⌘ 5,116,420		⌘ 5,247,716		⌘ 6,158,140	
	846,819		899,825	st. 836,316	» 106,166
					1,458,348
⌘ 567,000	R:dr 497,650	⌘ 607,000	R:dr 487,435	⌘ 780,190	R:dr 608,866
» 10,000	» 7,500	» 15,000	» 11,250	» 132,000	» 41,000
» 28,000	» 21,000	» 27,288	» 9,550	» 67,000	» 50,250
⌘ 605,000	R:dr 526,150	⌘ 649,288	R:dr 508,235	⌘ 979,190	R:dr 700,116
c:tr 9,172	R:dr 447,396	c:tr 9,695	R:dr 390,700	c:tr 24,843	R:dr 994,255
kistor 11,264	R:dr 756,061	kistor 13,119	R:dr 721,724	kistor 10,706	R:dr 661,309
	» 798,322		» 888,328		» 840,617
	1,554,383		1,610,052		1,501,926
ris 333	R:dr 6,214	ris 946	R:dr 14,931	ris 172	R:dr 3,555
» 2,625	» 30,881	» 2,694	» 23,640	» 1,043	» 7,598
» 54,239	» 309,182	» 40,590	» 217,996	» 23,676	» 148,487
» 33,833	» 272,209	» 33,892	» 246,033	» 8,676	» 68,329
» 35,502	» 200,878	» 36,624	» 205,645	» 35,350	» 120,016
» 65,696	» 97,655	» 53,716	» 76,034	» 36,135	» 54,673
» 1,244	» 10,029	» 2,193	» 16,345		
» 36,105	» 287,518	» 37,245	» 300,020	» 113,907	» 624,231
ris 229,577		ris 207,900		ris 218,959	
⌘ 900	» 350	⌘ 64,000	» 51,274	⌘ 86,600	» 69,131
» 171,400	» 142,125	» 191,800	» 105,571	» 387,200	» 212,512
» 543,500	» 292,197	» 1,348,200	» 564,419	» 1,317,500	» 550,713
» 1,235,900	» 502,066	» 1,538,100	» 363,563	» 1,370,800	» 340,840
» 1,962,700	» 534,624	» 34,900	» 5,711	» 89,200	» 8,182
» 9,700	» 2,813	» 141,500	» 26,878	» 161,300	» 30,648
» 133,100	» 25,617	» 2,246,700	» 443,392	» 2,285,100	» 396,337
» 1,678,000	» 226,477	⌘ 5,565,200		⌘ 5,697,700	
⌘ 5,735,200		st. 6,518,282	» 95,277	st. 6,389,019	» 84,868
st. 7,484,945	» 102,998	rullar 5,768	» 12,137	rullar 1,672	» 20,667
rullar 8,612	» 28,489	bundtar 2,065	» 11,100	bundtar 1,380	» 7,645
bundtar 1,821	» 9,490			qv.fot 3,521,930	» 109,420
	3,081,812		2,779,966		2,857,852

	Å r 1859.				Å r 1860.			
	Quantitet.		Värde.		Quantitet.		Värde.	
Kortfabriker.								
Spelkort	lekar	180,248	R:dr	63,730	lekar	214,180	R:dr	88,328
Tapetfabriker.								
Tapeter	rullar	309,948	R:dr	134,742	rullar	363,355	R:dr	175,075
Pressjästfabriker.								
Pressjäst	α	68,730	R:dr	45,820	α	68,800	R:dr	45,850
Stärkelsefabriker.								
Stärkelse	α	227,000	R:dr	34,753	α	182,200	R:dr	31,330
Porterbryggerier.								
Porter	—	—	—	—	—	—	—	—
Cikoriefabriker.								
Cikoria	α	691,438	R:dr	99,239	α	749,623	R:dr	104,077
Bärvinsfabriker.								
Bärviner	—	—	—	—	—	—	—	—
Ättikefabriker.								
Ättika	k:r	222,493	R:dr	70,879	k:r	168,741	R:dr	64,377
Korkfabriker.								
Kork	gross	129,229	R:dr	121,325	gross	176,347	R:dr	152,416

Å r 1861.				Å r 1862.				Å r 1863.			
Quantitet.		Värde.		Quantitet		Värde.		Quantitet.		Värde.	
lekar	204,428	R:dr	94,497	lekar	202,568	R:dr	94,170	lekar	240,096	R:dr	163,125
rullar	193,977	R:dr	237,474	rullar	216,410	R:dr	272,748	rullar	543,724	R:dr	341,184
⌘	168,677	R:dr	126,902	⌘	182,400	R:dr	135,660	⌘	201,316	R:dr	156,252
⌘	305,300	R:dr	75,586	⌘	447,200	R:dr	97,917	⌘	587,000	R:dr	131,119
k:r	486,765	R:dr	470,998	k:r	484,765	R:dr	493,494	k:r	484,065	R:dr	493,500
⌘	980,765	R:dr	127,976	⌘	1,073,303	R:dr	142,704	⌘	1,648,337	R:dr	219,977
	—		—		—		—	k:r	159,000	R:dr	334,674
k:r	237,634	R:dr	70,378	k:r	237,875	R:dr	77,502	k:r	879,484	R:dr	104,967
gross	173,400	R:dr	148,731	gross	124,527	R:dr	82,750	gross	181,409	R:dr	101,783

Litt C.

Uppgift å Egare och innehafvare af Fabriker och Manufakturert samt arbetare vid dem under nedannämnda år.

	År 1859.	År 1860.	År 1861.	År 1862.	Å r 1 8 6 3.											
	Egare eller innehafvare samt arbetare.	Egare eller innehafvare samt arbetare.	Egare eller innehafvare samt arbetare.	Egare eller innehafvare samt arbetare.	Egare eller innehafvare.		Arbetare									Summa.
					Egare eller innehafvare.	Bo-lag.	öfver 18 år.				under 18 år.					
							Mästare.	Vid fabriken mantalsskrifne.		Vid fabriken ej mantalsskrifne.		m.	q.			
m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.		q.								
Klädesfabriker	2,837	2,981	3,161	3,294	76	—	21	63	1,447	595	674	367	389	121	3,656	
Fabriker för Hellylle- och blandade väfnader	772	1,013	1,185	927	5	—	2	7	29	47	20	352	6	55	516	
Bomullsväfnadsfabriker	1,660	1,606	1,770	1,208	7	2	6	21	211	466	177	238	42	67	1,222	
Linneväfnads- dito	54	71	72	93	—	1	1	1	13	39	7	35	1	11	107	
Segel- och tältduksfabriker	639	651	658	640	1	—	1	4	39	65	46	30	23	31	238	
Tricotväfnads- dito	801	865	972	821	12	1	2	10	29	117	18	529	2	38	743	
Repslagerier	189	185	166	195	8	6	5	8	43	—	57	8	43	—	159	
Mekaniska Ullgarnsspinnerier	12	25	30	30	11	—	2	7	21	2	5	37	22	46	140	
Dito Bomullsgarns- dito	3,746	4,021	4,074	3,757	2	—	13	24	254	291	195	253	239	192	1,448	
Mekaniskt Linnegarnsspinneri	108	104	121	139	—	—	1	1	17	25	15	24	17	32	131	
Sidenfabriker	399	422	463	478	3	—	2	6	14	114	28	297	1	57	517	
Kattunstryckerier	118	95	61	60	8	—	—	2	5	—	23	10	19	—	59	
Sookerraffineringsverk	1,065	1,219	1,263	1,051	7	—	4	24	335	4	805	82	20	3	1,273	
Tobaksfabriker	1,884	1,883	2,059	2,102	86	3	14	38	442	91	626	215	616	165	2,193	
Färgerier	1,680	1,723	1,753	1,620	415	13	10	45	570	29	302	17	51	10	1,024	
Läderfabriker	1,974	2,064	2,093	2,075	683	29	13	69	1,021	15	578	3	90	2	1,778	
Oljeslagerier	173	183	197	195	37	2	9	14	90	11	79	3	11	—	208	
Såp- och tvål-fabriker	100	106	85	109	6	—	5	8	24	10	31	5	24	1	103	
Stearinljus- dito	105	89	97	105	1	—	2	4	8	2	52	78	—	5	149	
Talgljus- dito	80	107	110	101	8	1	1	—	4	8	13	37	1	3	66	
Glasbruk	1,313	1,156	1,167	1,239	1	1	21	161	477	35	92	2	294	26	1,087	
Porälinbruk	523	452	455	455	—	—	2	3	353	131	12	10	72	41	622	
Stenkärls- och kakelugns-fabriker	536	538	530	569	65	3	6	4	308	7	121	32	78	—	550	
Pappersbruk	1,736	1,763	1,878	1,831	63	2	16	71	531	216	260	311	171	118	1,678	
Kortfabriker	50	52	53	50	5	1	—	—	2	2	19	13	6	1	43	
Tapet- dito	184	216	234	310	20	—	1	5	55	7	70	22	108	6	273	
Mekaniska verkstäder	2,573	2,913	3,161	2,880	84	—	16	85	2,168	4	1,776	7	287	4	4,331	
Åkdons-fabriker	192	196	209	241	25	—	—	6	204	—	35	—	20	—	265	
Kemiskt-tekniska fabriker	166	150	194	161	29	2	5	9	51	5	60	42	14	7	188	
Tändsticks- dito	929	1,167	1,076	1,010	13	—	5	10	16	4	126	432	185	267	1,040	
Pressjäst- dito	10	9	20	48	4	—	1	2	11	—	5	—	—	—	18	
Stärkelse- dito	21	14	28	38	5	—	1	3	2	6	10	9	3	—	33	
Porterbryggerier	166	170	165	177	—	—	2	2	3	—	40	—	15	—	60	
Cikorie-fabriker	110	99	118	112	4	—	4	5	4	3	30	13	43	33	131	
Bärvins- dito	—	—	—	—	4	—	—	1	17	10	2	—	—	—	30	
Ättike- dito	36	38	43	42	13	1	1	2	9	—	14	2	—	—	27	
Kork- dito	103	151	122	111	10	1	—	1	14	2	52	1	9	9	88	
Fabriker för lithografiska arbeten	72	81	97	108	1	—	1	4	48	18	1	6	16	47	140	
Musikaliska Instrumentmakerier	67	81	83	84	10	—	1	—	18	—	38	—	1	—	57	
Diverse andra fabriker	2,131	2,098	2,298	2,259	459	35	20	47	518	68	378	353	181	46	1,591	
Summa	29,314	30,757	32,371	30,725	2,191	104	217	777	9,425	2,449	6,892	3,875	3,120	1,444	27,982	

Litt. D.

Sammandrag af de till Commerce-Collegium inkomne Förteckningar öfver Handtverkare med deras Gesäller, Lärningar och andre Arbetare år 1863.

	Män.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärningar.	Andre arbetare.	
					Män.	Qvinnor.
I Städerna:						
Alingsås.....	45	1	39	41	22	—
Arboga.....	60	—	35	47	4	—
Askersund.....	33	—	19	25	1	—
Borås.....	44	6	38	31	3	—
Calmar.....	99	2	77	169	3	—
Carlshamn.....	88	6	87	127	8	1
Carlskrona.....	152	9	125	206	15	—
Carlstad.....	75	7	111	68	—	—
Christianstad.....	122	2	98	244	11	—
Christinehamn.....	34	3	35	57	2	—
Cimbrishamn.....	36	—	16	45	1	—
Ekesjö.....	59	9	32	53	2	4
Engelholm.....	87	6	59	43	5	1
Enköping.....	52	2	32	22	—	—
Eskilstuna.....	211	15	285	344	420	—
Falkenberg.....	33	8	26	21	1	2
Falköping.....	21	—	17	11	—	—
Falun.....	75	3	117	109	3	—
Gefle.....	133	6	126	146	12	—
Grenna.....	26	7	21	31	1	1
Göteborg.....	364	26	600	441	201	26
Halmstad.....	66	4	56	67	—	—
Hedemora.....	30	2	17	15	2	—
Helsingborg.....	117	8	70	136	2	—
Hernösand.....	64	4	67	53	4	—
Hjo.....	34	3	27	25	13	2
Hudiksvall.....	61	9	65	54	8	5
Jönköping.....	125	5	129	156	61	10
Kongelf.....	30	—	13	13	5	—
Kongsbacka.....	27	—	5	3	11	2
Köping.....	33	2	21	18	—	—
Laholm.....	43	2	19	14	—	—
Landskrona.....	98	4	67	102	7	—
Transport	2,577	161	2,551	2,937	828	54

	Män.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre arbetare.	
					Män.	Qvinnor.
Transport	2,577	161	2,551	2,937	828	54
Lidköping	102	8	79	72	42	13
Lindesberg	26	—	9	6	4	—
Linköping	109	10	132	141	27	—
Luleå	49	4	25	30	8	—
Lund	148	14	123	164	17	1
Malmö	236	13	195	344	37	4
Mariefred	22	3	24	31	—	—
Mariestad	54	3	52	26	3	2
Marstrand	12	1	3	10	—	—
Nora	35	1	21	21	2	—
Norrköping	179	8	375	374	115	15
Norrtegelge	36	1	21	18	4	—
Nyköping	72	7	60	69	10	1
Oscarshamn	35	1	38	45	3	—
Philipstad	41	1	20	23	—	—
Piteå	42	—	16	30	3	—
Sala	33	1	14	23	—	—
Sigtuna	14	2	1	7	—	—
Skånör	3	—	—	3	—	—
Skara	42	2	21	27	3	3
Skenninge	40	3	34	41	7	6
Sköfde	47	—	30	52	8	10
Stockholm	1,362	48	2,794	2,173	1,492	—
Strengnäs	35	—	12	37	—	—
Strömstad	24	—	17	10	12	2
Sundsvall	91	5	120	52	2	8
Säther	12	2	7	9	—	—
Söderhamn	75	1	58	57	1	—
Söderköping	41	2	32	41	5	4
Södertelge	30	—	31	30	3	1
Sölvesborg	55	1	26	46	4	3
Thorshälla	14	—	12	19	—	—
Trosa	15	—	6	3	—	—
Uddevalla	62	5	75	88	15	1
Ulricehamn	23	—	10	16	11	—
Umeå	41	1	26	36	8	2
Upsala	153	3	205	227	56	5
Wadstena	54	4	59	59	6	8
Warberg	48	1	36	35	7	2
Transport	6,089	317	7,370	7,432	2,743	140

	Män.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre. arbetare.	
					Män.	Qvinnor.
Transport	6,089	317	7,370	7,432	2,743	140
Waxholm	13	—	8	—	4	—
Wenersborg	71	5	64	69	5	—
Westervik	70	7	72	69	25	—
Westerås	62	6	105	96	16	—
Wexiö	70	5	66	92	8	4
Wimmerby	30	4	22	22	13	—
Wisby	100	7	54	73	2	—
Ystad	103	5	68	109	—	—
Åmål	38	2	24	43	1	—
Örebro	135	5	162	142	6	—
Öregrund	7	—	4	5	1	—
Östersund	54	1	25	29	3	3
Östhammar	26	1	17	10	7	—
Summa	6,868	365	8,061	8,191	2,834	147
I Städer, som lyda under landsrätt:						
Borgholm	23	—	11	12	—	—
Haparanda	21	1	1	—	—	—
Skellefteå	28	—	7	10	1	—
Summa	72	1	19	22	1	—
I Köpingar:						
Arvika	28	8	14	15	3	2
Båstad	18	2	11	3	6	—
Figeholm	11	—	—	—	3	1
Gamleby	3	—	3	3	—	—
Ljungby	9	—	2	4	—	—
Lysekil	18	1	5	4	8	—
Malmköping	25	2	16	12	—	—
Motala	72	4	27	27	7	4
Mönsterås	1	—	1	2	—	—
Mörbylånga	1	—	—	1	—	—
Påskallavik	1	—	1	1	—	—
Ronneby	32	1	8	30	—	—
Trelleborg	56	2	27	34	17	—
Waldemarsvik	16	1	9	4	14	—
Örnsköldsvik	11	—	5	4	2	2
Summa	302	21	129	144	60	9

På Landet:	Handverkare.						Gerningsmän.		
	Män.	Qvinnor.	Antagne arbetare.				Mästare.	Arbetare.	
			Gesäller.	Lärtinger.	Andre arbetare.			Män.	Qvinnor.
					Män.	Qvinnor.			
Blekinge län	73	—	5	4	13	—	277	299	—
Calmar dito	44	—	10	37	7	—	367	241	3
Christianstads dito	404	5	100	304	49	3	1,425	516	—
Elfborgs dito	19	—	3	7	—	1	476	128	—
Gefleborgs dito	43	—	18	9	2	5	815	328	—
Gottlands dito	1	—	1	—	—	—	344	56	—
Göteborgs och Bohus dito	110	3	87	59	26	—	282	74	—
Hallands dito	82	—	3	13	1	1	257	20	—
Jemtlands dito	12	—	2	—	—	—	184	26	—
Jönköpings dito	139	2	17	32	60	1	254	227	—
Kopparbergs dito	15	—	6	10	—	—	227	51	—
Kronobergs dito	51	—	8	26	7	1	291	210	—
Malmöhus dito	208	3	144	285	15	6	528	576	1
Norrbottnens dito	12	—	1	3	—	—	16	5	—
Skaraborgs dito	50	1	33	43	3	—	602	297	—
Stockholms dito	148	—	42	64	42	4	766	108	—
Södermanlands dito	36	1	14	21	26	—	759	213	—
Upsala dito	7	—	3	3	1	1	395	158	—
Wermlands dito	17	—	4	11	3	—	537	112	—
Westerbottnens dito	29	—	—	—	—	—	102	11	2
Wester-Norrlands dito	31	8	5	3	—	—	587	106	—
Westmanlands dito	26	—	7	20	13	—	273	133	—
Örebro dito	37	1	17	8	12	—	218	61	—
Östergöthlands dito	133	2	17	48	113	—	1,205	689	1
Summa	1,727	26	547	1,010	393	23	11,187	4,645	7

Litt. E.

Sammandrag af de till Commerce-Collegium inkomne oppgifter för år 1863 å sådane personer, som, enligt 12 och 26 §§. af Kongl. Fabriks- och Handtverks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkomma handtverks-arbeten i Städer och Köpingar.

	Män.	Qvinnor.	Summa.		Män.	Qvinnor.	Summa.
I Städer:				Transport	1,704	392	2,096
Alingsås	10	2	12	Lidköping	3	1	4
Arboga	76	4	80	Lindesberg	20	—	20
Askersund	26	5	31	Linköping	149	119	268
Borås	33	11	44	Luleå	26	6	32
Calmar	127	17	144	Lund	294	5	299
Carlshamn	85	13	98	Malmö	174	2	176
Carlskrona	64	18	82	Mariefred	22	3	25
Carlstad	32	2	34	Mariestad	18	3	21
Christianstad	22	—	22	Marstrand	5	—	5
Christinehamn	64	36	100	Nora	19	2	21
Cimbrishamn	9	—	9	Norrköping	145	41	186
Ekesjö	69	23	92	Norrtelge	25	9	34
Engelholm	33	1	34	Nyköping	53	21	74
Enköping	28	—	28	Oscarshamn	46	29	75
Eskilstuna	45	—	45	Philipstad	25	14	39
Falkenberg	12	1	13	Piteå	24	6	30
Falköping	17	2	19	Sala	25	3	28
Falun	36	10	46	Sigtuna	11	1	12
Gefle	175	111	286	Skanör	4	—	4
Grenna	36	6	42	Skara	24	10	34
Göteborg	186	32	218	Skenninge	33	18	51
Halmstad	54	8	62	Sköfde	25	—	25
Hedemora	20	5	25	Stockholm	1,457	489	1,946
Helsingborg	32	2	34	Strengnäs	27	3	30
Hernösand	61	5	66	Strömstad	22	2	24
Hjo	18	10	28	Sundsvall	88	8	96
Hudiksvall	50	18	68	Säther	6	—	6
Jönköping	168	34	202	Söderhamn	23	—	23
Kongelf	11	—	11	Söderköping	33	10	43
Kongsbacka	6	1	7	Södertelge	29	14	43
Köping	28	15	43	Sölvesborg	9	—	9
Laholm	15	—	15	Thorshälla	11	—	11
Landskrona	56	—	56	Trosa	8	2	10
Transport	1,704	392	2,096	Transport	4,587	1,213	5,800

	Män.	Qvinnor.	Summa.		Män.	Qvinnor.	Summa.
Transport	4,587	1,213	5,800	I Stad, som lyder under landsrätt:			
Uddevalla.....	62	20	82	Skellefteå.....	1	—	1
Ulricehamn.....	7	1	8				
Umeå.....	42	9	51	I Köpingar:			
Upsala.....	173	2	175	Arvika.....	10	—	10
Wadstena.....	26	2	28	Båstad.....	11	1	12
Warberg.....	26	3	29	Christianopel.....	5	—	5
Waxholm.....	15	3	18	Gamleby.....	9	—	9
Wenersborg.....	28	20	48	Lysekil.....	14	4	18
Westervik.....	113	51	164	Motala.....	21	4	25
Westerås.....	57	4	61	Mörbylånga.....	1	—	1
Wexiö.....	88	54	142	Pataholm.....	5	—	5
Wimmerby.....	42	9	51	Påskallavik.....	43	—	43
Wisby.....	112	32	144	Ronneby.....	44	—	44
Ystad.....	28	—	28	Trelleborg.....	26	—	26
Åmål.....	22	10	32	Örnsköldsvik.....	13	2	15
Örebro.....	30	2	32				
Öregrund.....	6	3	9				
Östersund.....	56	10	66				
Östhammar.....	15	—	15				
Summa	5,535	1,448	6,983	Summa	202	11	213

Litt. F.

Sammandrag af de till Commerce-Collegium inkomne oppgifter för år 1863 å sådane personer, som, enligt 12 och 26 §§ af Kongl. Fabriks- och Handtverks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkomma handtverksarbeten på Landet.

	Män.	Qvinnor.	Summa.
Blekinge län	255	1	256
Calmar dito	542	20	562
Christianstads dito.....	363	4	367
Elfsborgs dito	211	2	213
Gefleborgs dito.....	83	8	91
Gottlands dito	30	—	30
Götheborgs och Bohus dito	165	3	168
Hallands dito.....	—	—	—
Jemtlands dito	25	2	27
Jönköpings dito	236	5	241
Kopparbergs dito	110	—	110
Kronobergs dito	283	9	292
Malmöhus dito	2,413	6	2,419
Norrbottens dito.....	60	—	60
Skaraborgs dito	179	—	179
Stockholms dito	117	—	117
Södermanlands dito	232	—	232
Upsala dito	448	1	449
Wermlands dito	79	—	79
Westerbottens dito.....	43	—	43
Wester-Norrlands dito	—	—	—
Westmanlands dito	508	—	508
Örebro dito.....	424	—	424
Östergöthlands dito	703	27	730
Summa	7,509	88	7,597

Sammandrag af oppgifter, angående export och import af åtskilliga fabriks- och
erforderliga råämnen,

	1859.		1860.	
	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.
Ylleväfnader	617	2,776	3,759	14,962
export	»	»	»	»
import	1,042,484	3,913,732	1,004,933	3,747,968
Bomullsväfnader	16,877	56,808	12,984	43,642
export	»	»	»	»
import	834,354	3,248,822	852,578	3,334,507
» med blandning af lin eller hampa	—	—	—	—
export	»	»	»	»
import	20,226	56,644	30,576	95,344
Linne- och hampväfnader.....	12,255	48,817	8,758	131,160
export	»	»	»	»
import	57,937	254,134	99,985	389,643
Segel- och tältduk	539	404	3,029	2,272
export	»	»	»	»
import	64,806	48,604	100,096	75,072
Strumpor och strumpstolsarbeten.....	2	16	4	32
export	»	»	»	»
import	60,819	492,352	68,093	552,659
Tågvirke	2,089	627	11,418	3,425
export	»	»	»	»
import	29,384	8,815	67,559	20,268
Segel- och bindgarn	1,000	1,000	—	—
export	»	»	»	»
import	3,540	3,540	7,513	7,513
Hampa	77	1,300	—	—
export	c:tr	»	»	»
import	49,608	837,383	40,869	689,869
Kamel- och ullgarn, färgadt.....	—	—	—	—
export	»	»	»	»
import	86,674	325,027	106,997	401,239
» » ofärgadt	78	195	30	75
export	»	»	»	»
import	156,881	392,202	204,971	512,427
Ull.....	29,781	22,336	3,732	2,799
export	»	»	»	»
import	2,011,599	1,508,699	2,548,205	1,911,154
Bomullsgarn, färgadt	—	—	4	9
export	»	»	»	»
import	221,939	525,588	228,139	530,113
» ofärgadt.....	155,494	155,494	219,413	219,413
export	»	»	»	»
import	950,681	950,681	857,517	857,517
Bomullstråd	—	—	—	—
export	»	»	»	»
import	65,293	130,586	68,169	136,338
Bomull	15,169,452	7,584,726	19,226,177	9,613,088
import	»	»	»	»
Linnegarn, färgadt	—	—	—	—
export	»	»	»	»
import	6,374	12,748	976	1,952
» ofärgadt	—	—	2,961	5,922
export	»	»	»	»
import	14,043	28,086	6,308	12,616
Linnetråd, blekt	15,894	47,682	25,043	75,129
import	»	»	»	»
» oblekt.....	200	600	592	1,776
import	»	»	»	»
Lin.....	483	21,735	1,705	76,725
export	c:tr	»	»	»
import	950	42,750	2,370	106,650
Hel- och halvesidenväfnader.....	37	1,387	27	1,012
export	»	»	»	»
import	62,742	1,470,619	58,483	1,410,200
Silke, färgadt	4,109	92,452	13,594	305,865
import	»	»	»	»
» rått, ofärgadt.....	—	417,051	—	530,747
import	R:dr	»	»	»
import	»	»	»	»
Socket, raffineradt.....	42,353	13,129	8,269	2,563
export	»	»	»	»
import	3,010,696	933,316	3,671,166	1,138,061

G.

manufakturvaror, som utgöra föremål för inhemsk tillverkning, äfvensom af dertill under nedannämnda år.

1861.		1862.		1863.		
Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	
9,053	36,142	619	2,280	1,173	4,672	Ylleväfnader.
1,094,411	4,117,206	1,234,934	4,638,665	1,289,004	4,848,059	Bomullsväfnader.
20,319	66,579	15,409	53,760	32,622	75,002	» med blandning af lin eller hampa.
866,208	3,351,742	864,963	3,375,680	578,111	2,263,662	Linne- och hampväfnader.
40,968	125,482	35,737	112,222	23	46	Segel- och tältduk.
7,282	41,168	11,786	56,752	29,708	87,677	Strumpor och strumpstolsarbeten.
110,567	373,623	125,297	471,111	14,100	63,365	Tågvirke.
1,815	1,361	—	—	90,308	435,169	Segel- och bindgarn.
140,129	105,096	199,241	149,431	1,540	1,155	Hampa.
81,568	659,917	96	768	166,067	124,550	Kamel- och ullgarn, färgadt
628	188	84,158	681,516	—	—	» » ofärgadt.
154,720	46,416	919	276	76,970	627,524	Ull.
510	510	190,874	57,262	701	210	Bomullsgarn, färgadt.
13,533	13,533	1,280	1,280	228,740	68,622	» ofärgadt.
3	51	7,820	7,820	—	—	Bomullstråd.
40,236	679,184	11	186	14,816	14,816	Bomull.
60	225	18	—	301	5,081	Linnegarn, färgadt.
225,137	844,264	48,328	815,777	30,516	515,110	» ofärgadt.
126,548	316,371	—	—	92	345	Bomullstråd.
2,644	1,983	312,078	1,170,292	18	45	Bomull.
3,187,106	2,390,329	85	212	106,763	266,907	Linnegarn, färgadt.
1,150	2,587	143,906	359,765	15,972	11,979	» ofärgadt.
238,630	550,967	57,453	43,090	3,487,488	2,615,616	Linnetråd, blekt.
44,477	44,477	2,715,751	2,036,813	8,427	18,961	» oblekt.
875,096	875,096	151,239	351,948	37,892	86,981	Lin.
12	24	146,986	146,986	363,830	363,830	Hel- och halvesidenväfnader.
64,543	129,086	464,406	464,406	468,590	468,590	Silke, färgadt.
18,145,567	9,072,783	—	—	—	—	» rätt, ofärgadt.
1,699	3,398	55,580	111,160	56,041	112,082	Socker, raffineradt.
421	842	3,064,285	1,532,142	1,709,707	854,853	
3,408	6,816	—	—	19	38	
23,204	69,612	1,620	3,240	2,510	5,020	
1,046	3,138	42	84	—	—	
167	7,515	5,638	11,276	4,447	8,894	
2,759	124,155	23,276	69,828	26,120	78,360	
69	2,587	176	528	2,275	6,825	
62,702	1,581,260	1	45	42	1,890	
6,219	139,927	5,217	234,765	4,754	213,930	
—	777,531	325	8,362	78	1,170	
24,124	7,478	60,559	1,606,694	62,808	1,615,361	
2,394,862	742,407	5,829	131,152	5,232	117,720	
		—	395,198	—	718,784	
		29,547	9,160	41,872	12,980	
		3,717,696	1,152,486	5,984,671	1,855,248	

			1859.		1860.	
			Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.
Sirap	export	⌘	1,823	456	978	244
	import	»	1,628,742	407,185	1,009,552	252,388
Socker, oraffineradt	import	»	32,697,507	7,193,452	35,707,246	7,855,594
Tobak, cigarrer.....	export	»	—	—	—	—
	import	»	35,325	158,962	42,041	189,184
» karfvad.....	export	»	10	11	—	—
	import	»	4,585	5,135	2,695	3,018
» spunnen eller negerhead	export	»	124	62	113	56
	import	»	10,813	5,406	9,921	4,960
» stänger och karotter.....	import	»	193	289	194	291
» snus.....	export	»	3,986	4,465	4,678	4,678
	import	»	9,598	10,750	9,220	10,326
» blad	export	»	6,178	2,533	15,725	6,447
	import	»	3,353,051	1,374,751	4,040,647	1,656,665
» stjelkar	export	»	—	—	—	—
	import	»	1,046,953	125,634	1,630,318	195,638
Hudar och skinn, beredde, sulläder, bindsulläder, hvitgarfvade och sämskade.....	export	»	1,333	1,999	509	763
	import	»	34,196	51,294	225,638	338,457
» » pergaments, färgade, pressade, tryckta, äfvensom finare skinn	import	»	19,067	104,868	22,087	121,478
» » andra slag, lackerade hudar och skinn deruti inbegripne	export	»	5,180	15,540	1,855	4,637
	import	»	32,238	80,595	36,249	90,622
» » oberedde, torra, osaltade och obestrukne.....	export	c:tr	2,698	134,900	4,541	227,050
	import	»	12,058	602,900	19,433	971,650
» » » saltade eller bestrukne ...	export	»	869	27,156	162	5,062
	import	»	18,570	580,312	24,982	780,687
» » » våtsaltade	export	»	603	15,075	3,366	84,150
	import	»	14,161	354,025	20,937	523,425
Oljor, bom-, hamp-, m. m.....	export	⌘	—	—	—	—
	import	»	2,433,658	462,395	2,513,085	477,486
» andra slag, ej till apoteksvaror hänförliga.....	export	»	3,386	643	1,352	257
	import	»	2,274,548	432,164	2,065,371	392,420
Oljekakor.....	export	c:tr	24,127	120,635	27,917	139,585
	import	»	9,355	46,775	4,553	22,765
Såpa.....	export	⌘	3,860	579	4,668	700
	import	»	1,169	175	6,823	1,023
Tvål, ej parfymrad.....	export	»	78	22	1,978	554
	import	»	124,276	34,797	97,036	27,170
Stearin- och margarinljus.....	export	»	1,900	1,900	5,707	5,707
	import	»	64,627	64,627	124,716	124,716
Palmitinljus	import	»	908	908	690	690
Stearin	export	»	—	—	—	—
	import	»	32	24	153	115
Talgljus.....	export	»	—	—	—	—
	import	»	19,916	7,369	14,987	5,545
Talg.....	export	c:tr	12	420	—	—
	import	»	30,495	1,067,325	36,673	1,283,555
Glas, buteljer, bunkar, burkar och flaskor	export	»	2,859	17,154	576	3,456
	import	»	3,105	18,630	1,224	7,347

1861.		1862.		1863.		
Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	
14,179	3,545	349	87	7,145	1,786	Sirap.
1,162,475	290,619	2,849,396	712,349	3,427,505	856,876	socker, oraffineradt.
40,475,377	8,911,234	34,803,184	7,667,529	37,518,054	8,267,788	Tobak, cigarrer.
44,321	199,444	33,421	150,394	50	225	» karfvad.
10	11	160	179	40,278	181,251	» spunnen eller negerhead.
3,909	4,378	2,709	3,034	3,283	3,677	» stänger och karotter.
908	454	—	—	5,576	6,245	» snus.
9,384	4,692	8,823	4,411	100	50	» blad.
404	606	163	244	6,475	3,237	» stjelkar.
3,457	3,872	1,719	1,925	295	442	
10,321	11,560	9,295	10,410	259	290	
14,482	5,793	64,934	25,974	10,053	11,259	
4,773,171	1,957,000	3,038,532	1,245,798	53,959	22,123	
3,247,711	389,735	600,339	72,041	27,954	3,354	
2,931	4,396	3,270	4,905	3,549,229	1,455,184	Hudar o. skinn, beredde, sulläder, bindsulläder, hvitgarfvade och sämskade.
334,820	502,230	256,419	384,628	27,954	3,354	» » pergaments, färgade, pressade, tryckta, äfvensom finare skinn.
26,791	147,350	32,229	177,259	695,718	83,486	» » andra slag, lackerade hudar o. skinn deruti inbegripne.
22,085	55,212	4,139	10,347	2,683	4,024	» » oberedde, torra, osaltade o. obestrukne.
39,313	98,282	50,377	125,942	244,597	366,895	» » » saltade ell. bestrukne.
5,529	276,450	2,288	114,400	35,872	197,296	» » » våtsaltade.
15,949	797,475	9,664	483,200	2,959	7,397	Oljor, boin-, hamp-, m. m.
4,292	134,125	518	16,187	46,145	115,362	» andra slag, ej t. apoteksvaror hänförliga.
21,462	670,687	20,302	634,437	4,308	215,400	Oljekakor.
404	10,100	226	5,650	8,690	434,500	Såpa.
25,940	648,500	22,748	568,700	63	1,969	Tvål, ej parfymrad.
3,996	360	3,768	716	22,123	691,344	Stearin- och margarinljus.
2,832,679	538,209	3,223,273	612,422	221	5,525	Palmitinljus.
1,482	282	5,134	975	28,889	722,225	Stearin.
2,389,882	454,078	1,047,878	199,097	2,414	459	Talgjus.
24,824	124,120	21,360	106,800	2,184,865	415,124	Talg.
3,271	16,355	13,664	68,320	708	135	Glas, buteljer, bunkar, burkar och flaskor.
2,730	409	3,177	477	2,086,400	396,416	
1,484	223	7,911	1,187	34,231	171,155	
4,167	1,250	11,340	3,175	4,195	20,975	
79,894	22,370	63,929	17,900	4,158	624	
2,200	2,200	3,275	3,275	32,867	4,930	
160,273	160,273	167,216	167,216	3,487	976	
298	298	523	523	69,454	19,447	
36	27	—	—	3,402	3,402	
101	76	8,875	6,656	222,552	222,552	
400	148	213	79	582	582	
16,496	6,104	18,503	6,846	6,656	4,992	
44,328	1,551,480	188	6,580	—	—	
294	1,764	37,759	1,321,565	3,899	1,443	
1,510	9,062	289	1,734	60	2,100	
		1,519	9,114	45,627	1,596,945	
				15	90	
				1,463	8,778	

			1859.		1860.	
			Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.
Glas, fönster-	export	⌘	4,868	779	7,990	1,278
	import	»	1,811,692	289,871	1,524,016	243,843
Porslin, oäkta, hvitt ell. enfärgadt, tallrickar	export	»	—	—	—	—
	import	»	6,181	1,174	6,775	1,287
» » » » andra pjeser	export	»	1,680	319	3,906	742
	import	»	49,577	24,788	69,853	34,926
» » måladt ell. tryckt, tallrickar	export	»	—	—	—	—
	import	»	23,469	11,734	32,468	16,234
» » » » andra pjeser	export	»	37	37	—	—
	import	»	72,438	72,438	97,092	97,092
» äkta, hvitt ell. enfärgadt	export	»	—	—	—	—
	import	»	22,275	27,844	26,624	33,280
» » förgylt ell. måladt	export	»	—	—	—	—
	import	»	98,515	197,030	102,023	204,046
Krukmakarearbeten	export	»	7,029	2,601	4,546	1,682
	import	»	28,544	10,561	23,503	8,696
Kakel	export	»	—	—	101,550	12,186
	import	»	5,556	667	1,256	151
Lera	export	R:dr	—	4,324	—	6,758
	import	»	—	76,386	—	43,806
Papper, skrif- och andra slags hvitt	export	⌘	27,628	12,985	45,539	21,402
	import	»	81,750	38,422	77,780	36,557
» post-	export	»	90	56	4,915	3,047
	import	»	110,399	68,447	115,292	71,481
» färgadt, pressadt, m. m.	export	»	—	—	2,555	1,584
	import	»	39,823	24,690	44,143	27,369
» förhynings- och press-	export	»	—	—	31,102	15,551
	import	»	168,151	52,127	179,385	55,609
» kardus-, sug-, makulatur-, tryck-, m. m.	export	»	319,180	38,302	269,883	32,386
	import	»	43,625	5,235	73,222	8,787
Papp	export	»	—	—	5,230	994
	import	»	41,476	7,880	41,290	7,845
Spelkort	export	gross	—	—	—	—
Papperstapeter och border	export	⌘	1,068	2,136	19,380	38,760
	import	»	25,771	51,542	28,662	57,324
Redskap och maskinerier	export	R:dr	—	224,945	—	38,465
	import	»	—	1,193,332	—	1,135,899
Verktyg	export	»	—	50	—	345
	import	»	—	101,476	—	99,725
Vagnar och åkdon	export	»	—	3,650	—	3,450
	import	st.	19	10,650	30	16,200
Kemiskt-tekniska preparater	export	R:dr	—	—	—	—
	import	»	—	26,817	—	31,759
Luktvatten	export	⌘	—	—	30	45
	import	»	24,048	36,072	21,165	31,747
Pomada	import	»	2,558	8,953	2,803	9,810
Essenser	export	»	—	—	—	—
	import	»	21,963	32,944	20,989	31,483
Tvål, parfymrad	export	»	—	—	170	255
	import	»	10,505	15,757	3,738	5,607
Tändstickor	export	R:dr	—	—	—	433,745
Jäst	export	⌘	100	50	72	36

1861.		1862.		1863.		
Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	
—	—	750	120	12,849	2,056	Glas, fönster.
1,280,129	204,821	1,058,460	169,354	1,004,057	160,649	Porslin, oäkta, hvitt ell. enfärgadt, tallrickar.
—	—	—	—	1,000	190	» » » » andra pjäser.
8,246	1,567	3,633	690	3,848	731	» » måladt ell. tryckt, tallrickar.
1,521	760	2,405	1,202	623	311	» » » » andra pjäser.
66,428	33,214	71,710	35,855	69,847	34,923	» äkta, hvitt ell. enfärgadt.
—	—	—	—	645	322	» » förgylldt ell. måladt.
33,863	16,931	40,695	20,347	30,559	15,279	Krummakarearbeten.
4	4	20	20	135	135	Kakel.
111,005	111,005	127,497	127,497	106,784	106,784	Lera.
—	—	—	—	10	12	Papper, skrif- och andra slags hvitt.
22,602	28,252	22,096	27,620	25,447	31,809	» post-.
—	—	—	—	10	20	» färgadt, pressadt, m. m.
96,846	193,692	105,337	210,674	109,616	219,232	» förhrydnings- och press-.
12,142	8,893	5,629	2,083	15,080	5,580	» kardus-, sug-, makulatur-, tryck-, m. m.
38,741	14,334	24,006	8,882	25,517	9,441	Papp.
14,470	1,736	32,050	3,846	12,780	1,534	Spelkort.
—	—	423	51	—	—	Papperstapeter och border.
—	6,550	—	8,945	—	8,013	Redskap och maskinerier.
—	49,868	—	62,368	—	88,647	Verktyg.
79,627	37,425	20,132	9,462	22,325	10,493	Vagnar och åkdon.
82,355	38,707	77,343	36,351	95,134	44,713	Kemiskt-tekniska preparater.
4,974	3,084	1,360	816	75	46	Luktvatten.
107,129	66,420	84,879	52,625	96,662	59,930	Pomada.
700	434	40	24	—	—	Essenser.
51,749	32,084	40,617	25,183	51,978	32,226	Tvål, parfymrad.
23,816	7,383	15,715	4,872	6,930	2,148	Tändstickor.
240,086	74,427	133,049	41,245	84,813	26,292	Jäst.
179,859	21,583	1,302,966	156,356	162,141	19,457	
73,630	8,836	46,770	5,612	58,134	6,976	
1,260	302	263	50	1,734	329	
55,840	10,610	69,926	13,286	68,671	13,047	
—	—	60	3,600	100	6,000	
4,003	8,006	3,037	6,074	6,702	13,404	
33,258	66,516	34,642	69,284	43,354	86,708	
—	83,770	—	34,128	—	30,554	
—	1,500,601	—	1,429,891	—	1,322,166	
—	—	—	38	—	60	
—	136,088	—	156,781	—	190,257	
st. 9	5,400	st. 49	36,300	st. 6	3,150	
57	28,350	34	23,250	28	15,600	
—	—	—	—	—	237	
—	48,029	—	43,076	—	56,217	
—	—	—	—	—	—	
18,643	27,964	24,379	36,568	29,067	43,600	
6,120	21,420	5,171	18,098	7,259	25,406	
—	—	—	—	1,083	1,624	
16,195	24,292	16,921	25,381	17,589	26,383	
—	—	—	—	7,337	11,005	
3,817	5,725	4,407	6,610	4,042	6,063	
—	311,056	—	294,841	—	457,177	
110	55	75	37	135	67	

			1859.		1860.	
			Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.
Jäst	import	¤	13,047	6,523	14,865	7,432
Stärkelse	export	»	7,738	1,702	8,560	1,883
	import	»	19,079	4,197	21,570	4,745
Porter	export	k:r	5,589	8,383	568	852
	import	»	20,254	30,381	13,825	20,737
Cikorierot.....	import	¤	320,032	38,404	705,485	84,658
Ättika	export	k:r	173	130	357	268
	import	»	79,020	59,265	90,454	67,840
Korkbark	import	R:dr	—	82,656	—	136,411
Korkar, skurna	export	¤	1,689	2,533	3,950	5,925
	import	»	17,067	25,600	19,550	29,325

1861.		1862.		1863.		
Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	Quantitet.	s. k. Tullvärde.	
—	13,120	—	14,435	—	17,108	Jäst.
12,109	2,664	12,120	2,666	6,920	1,522	Stärkelse.
85,890	18,896	153,389	33,746	127,664	28,086	
399	598	212	318	298	447	Porter.
11,113	16,669	10,107	15,160	14,100	21,150	
428,261	51,391	482,467	57,896	1,256,098	150,732	Cikorierot.
⌘ 400	300	—	—	⌘ 311	37	Ättika.
⌘ 215,471	25,857	⌘ 171,989	20,639	⌘ 147,451	17,694	
—	156,615	—	125,483	—	243,376	Korkbark.
2,880	4,320	8,469	12,703	3,353	5,029	Korkar, skurna.
15,511	23,266	10,046	15,069	11,359	17,038	

Litt. H.

Förteckning

å de Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade
år 1863, nemligen för:

- BERGENDAL, FILIP, Bruksidkare, den 2 Januari, under 10 år, å ett sätt att medelst flere på hvarandra sammanfogade jern- eller stålplåtar *bepansra fartyg och flytande batterier*.
- ROSENGREN, O. E., och SWEDERUS, G., den 9 Januari, under 10 år, å vissa metoder att *utdraga nickelmetallen* ur de malmer, legeringar eller blandningar af metaller eller oxider eller svafvelföreningar, hvarens densamma kan förekomma.
- COLLIN, J. O., Sergeant vid Kongl. Smålands Husar-Regemente, den 15 Januari, under 6 år, å en dubbelt verkande eller hälften bränslebesparande *eld- och värmeyta*.
- SWEDERUS, GEORG, den 15 Januari, under 13 år, å vissa sätt att *utdraga koppar* ur dess malmer.
- GRAAH, KNUD, Fabriksidkare i Christiania, den 21 Januari, under 10 år, å en regleringsapparat, benämnd *Brömseregulatorn*.
- HANSSON, B., Privatlärare, den 9 Februari, under 7 år, å en s. k. *skrifregulator*.
- ANDERSZON, FREDRIC, Bruksbokhållare, den 12 Februari, under 12 år, å tillverkning af *spikmachiner* utaf angifven konstruktion.
- BOBERG, THEOFRON, den 14 Februari, under 8 år, å en konstruktion af dubbelverkande *sug- och tryckpumpar*.
- BJÖRKMAN, C. J., konstituerad Kanslist i Kongl. Justitie-Revisions-Expeditionen, den 18 Februari, under 8 år, å ett slags *vattenhjul* för drifkraft.
- VEGESACH, VON, EUGÈNE, Friherre, Kapten, den 25 Februari, under 7 år, å en apparat för att sätta *kaffesmak* på redan begagnadt kaffe äfvensom på andra till drycker lämpliga ämnen.
- BERGLUND, HELENA, den 25 Februari, under 7 år, å sätt att af lin eller linblår åstadkomma ett *surrogat för bomull*.
- WEIMAR, J. PH., Bildhuggare i Berlin, den 2 Mars, under 10 år, å ett slags gjutmassa, benämnd *gjutmarmor*.
- DAHLBOM, JOHAN FREDRIK, Fotograf, den 4 Mars, under 3 år, å ett sätt att för s. k. albumporträtter eller visitkort åstadkomma *fotografiska afbildningar af personer till häst*.
- ATTFWOOD, CHARLES, Engelsk undersåte, den 4 Mars, under 10 år, å angifna förbättringar i frambringandet eller tillverkningen af *stål samt stålartadt jern*.
- WALL, ARTHUR, Engelsk undersåte, den 4 Mars, under 10 år, å vissa förfaringssätt att medelst elektriska strömmar *rena bly samt derifrån utdraga och frånskilja silfver*.
- CLAUGHTON, JOSEPH, den 6 Mars, under 10 år, å en *machin för tillverkning af skopligg*.
- ARBÖS, JACQUES, från Barcelona, Theologie Doktor, den 13 Mars, under 10 år, å ett slags *ånggenerator* att använda för åstadkommande af lyse och värme.
- WALLIN, O. F. W., Verkmästare vid Kongl. Myntet, den 13 Mars, under 10 år, å *ventilations- och uppvärmningsapparater* af särskild beskaffenhet.
- BOLINDER, J. & C. G., Fabriksbolag, den 13 Mars, under 8 år, å tillverkning af ett slags *strykugnar*.
- ARBÖS, JACQUES, från Barcelona, Theologie Doktor, den 18 Mars, under 10 år, å ett slags *gasmotor jemte generator*.

- VEGESACH, VON, EUGÈNE, Friherre, Kapten, den 18 Mars, under 5 år, å ett slags *silningspatroner*.
- DAHLBERG, CARL, Målaremästare, den 18 Mars, under 8 år, å *fernissa* af angifven beskaffenhet.
- LÖFGREN, F. W., Fabriksidkare, den 19 Mars, under 8 år, å tillverkning af ett slags *manglar*.
- KYNASTON, C. M., den 27 Mars, under 8 år, å ett slags *losshakar* till skeppsbåtars och jullars lösgörande från skeppssidan.
- NORSTEDT, AUG., Urmakare, den 27 Mars, under 10 år, å en s. k. *tidskompass*.
- COWPER, PHIPPS COLES, Kapten i Kongl. Stor-Britanniska Flottan, den 27 Mars, under 10 år, å angifna förbättringar i konstruktionen af *skeppsmaster*.
- LUNDIN, J. F., Bruksförvaltare, den 27 Mars, under 10 år, å en förbättring af *glasugnar*.
- NÆSMAN, E. A., Fabriksidkare, den 31 Mars, under 7 år, å en konstruktion af *besman*.
- BARTHELSSON, CHR. G., Bergmästare, den 31 Mars, under 10 år, å ett slags *bergborrningsmaskiner*.
- NANNESTAD, H., den 8 April, under 8 år, å *mekaniska barnvagnar* af särskild beskaffenhet.
- PRUD'HOMME, FRANÇOIS FERDINAND, den 8 April, under 12 år, å *vattenuppfordringsinrättningar* af angifven beskaffenhet.
- MUNKTELL, THEOPHON, Fabriksidkare, Riddare af Kongl. Wasa-Orden, den 8 April, under 12 år, å angifna förbättringar uti konstruktionen af *flyttbara eller fasta tröskverk*.
- WANKLYN, WILLIAM, Engelsk undersåte, den 8 April, under 8 år, å ett slags *apparat för öppnandet af Ostindisk eller annan hårdt sammanpressad bomull*.
- MINEUR, C. G., Fabriksidkare, den 8 April, under 10 år, å vissa sätt att tillverka s. k. *gylleduks- och gyllenläderstapeter, baguettlister till ramar, dekorationer å rum, möbler m. m.*
- JOHNSSON, TH: S, Qvarnegare, och ENEGREN, E. B., Bryggare, den 8 April, under 8 år, å en *metod att vid brödtillverkning, i stället för jäst eller surdeg, såsom jäsningemedel begagna kolsyra*.
- BARTHOLOMEW, CHARLES, Civilingenieur, och HEPTINSTALL, JOHN, Smedsmästare, Engelske undersåter, den 8 April, under 10 år, å vissa förbättringar i åstadkommandet af *ringformiga smältar för tillverkning af hjulringar och för andra ändamål*.
- ÖBERG, C. A., Fabriksidkare, den 8 April, under 7 år, å *räddningsdynor* af särskild beskaffenhet.
- FRANCISQUE, MILLION, den 10 April, under 12 år, å ett slags *gasmaskiner*.
- LINDEROTH, G. W., Urfabriksidkare, den 13 April, under 13 år, å ett slags *repetier- eller slagverksmekanik*.
- SVANBERG, A. E., Kopparslagaremästare, den 15 April, under 8 år, å en *apparat för beredning af alla sorters komprimerade drycker*.
- FOGELBERG, SVEN, Orgelbyggare, den 15 April, under 8 år, å en konstruktion af *orgel-labialpipor*.
- LORENZEN, TH., Handlande i Altona, den 15 April, under 8 år, å ett slags *gas-, värm- och kokbrännare*.
- DAHLBERG, A. M., Kopparslagaremästare, den 21 April, under 8 år, å vissa förbättringar i *apparater för tillverkning af bränvin*.
- CHRISTOPH, LOUIS, från Paris, HAWKSWORT, WILLIAM, från Skottland och HARDING, GUSTAVUS PALMER, från Paris, den 23 April, under 12 år, å vissa förbättringar i *borrnig, dragning och valsning af metall, samt i dertill använda maskinerier eller apparater*.
- COLOMB, PHILIP HOWARD, Löjtnant vid Kongl. Stor-Britanniska Flottan, den 27 April, under 12 år, å ett slags *signalapparater*.
- MALMBERG, C. J., Fotograf, den 2 Maj, under 8 år, å vissa sätt att *anbringa färger å fotografiska afbildningar*.
- BOWNS, JOHN, den 7 Maj, under 10 år, å beskrifna förbättringar å *hjul för jernvägsvagnar*.
- NOBEL, ROBERT, den 13 Maj, under 7 år, å ett sätt att *korka buteljer och flaskor, samt å en förändrad konstruktion af halsar på buteljer och flaskor*.

- BAKER, JAMES WOOD, den 18 Maj, under 10 år, å en *spinnmachin* af särskild beskaffenhet.
- WESTERSTRÖM, K. J., Fabriksidkare, den 20 Maj, under 8 år, å vissa *apparater för beredning af stärkelse utaf potates*, samt å angifna förbättringar i tillverkningen af *socker och sirup utaf potates*.
- WILLÈME, FRANÇOIS, Bildhuggare, den 20 Maj, under 7 år, å vissa sätt att tillvägabringa *fotoskulptur*.
- WHEATLEY, JOHN, Kapten i Kongl Stor-Britanniska Flottan, den 27 Maj, under 10 år, å angifna förbättringar i *konstruktionen af krigsfartyg äfvensom i tillverkningen af pansarplåtar för fartyg, fästen och batterier*.
- TENDELIN, J. T., Klensmedsmästare, den 27 Maj, under 7 år, å ett slags s. k. *dörrdref*.
- LISTER, CARL, Bleckslagaremästare i Stockholm, den 29 Maj, under 8 år, å *röksugare* af särskild beskaffenhet.
- LUNDBERGH, A., Civil-Ingeniör, den 3 Juni, under 8 år, å en konstruktion af s. k. *stubb-brytare*.
- MOLIN, J. P., Professor, Riddare af Kongl. Maj:ts Nordstjerne- och Wasa-Orden, den 3 Juni, under 15 år, å *tillverkningen eller reproducerandet i marmor, gips, zink eller annat ämne af en angifven plastisk komposition*.
- FLENSBURG, F. O., Grosshandlande i Gefle, den 11 Juni, under 7 år, å ett slags *maskiner för rensning och polering af skoppligg*.
- KARLSTRÖM, C., Inspektor, den 20 Juni, under 7 år, å ett slags *vandringar för dragkraft*.
- STEVENS, EBENEZER, Machinfabrikant i London, den 26 Juni, under 10 år, å angifna förbättringar i *maskiner för beredande af deg till bröd, skorpor m. m., äfvensom i ugnar, ugnspannor samt gräddnings- och bakkingsapparater*.
- VARNIER, ANATOLE HENRI, Handlande, den 27 Juni, under 8 år, å s. k. *snörtält* af särskild beskaffenhet.
- ANDERSSON, A. P., Byggmästare, den 30 Juni, under 8 år, å *mekaniska järnvagnar* af angifven beskaffenhet.
- PLATT, JOHN, och RICHARDSON, WILLIAM, Mekaniske Ingeniörer, den 2 Juli, under 8 år, å angifna förbättringar i beredningen af *lera för tillverkning af mur- och taktegel m. m.*
- ALSTERMARK, B. H., vice Kommissions-Landtmätare, den 2 Juli, under 6 år, å *mekaniska läse- och hvilstolar* af särskild beskaffenhet.
- MORELAND, RICHARD, Junior, Ingeniör, den 2 Juli, under 10 år, å angifna förbättringar i *maskiner för att bereda och skära humle*.
- ANDERSSON, O., Byggnads-Inspektor, den 2 Juli, under 7 år, å vissa förbättringar i *vatten-pumpinrättningar*.
- SINIBALDI DE CASTERAS, MARIE CÉLESTE, den 2 Juli, under 10 år, å angifne förbättringar i *tillverkningen af pansarplåtar för fartyg, fästningsverk och skansar, samt af plåtar att användas vid byggandet af fartyg* och till åtskilliga andra ändamål, äfvensom i sättet att fästa koppar eller annan lika skyddande metall på yttersidan af plåtarna för åstadkommande af järnfartygs förhydning.
- FORSBERG, E. G., Byggmästare, den 7 Juli, under 8 år, å *tegelrörsvärmeugnar* af särskild beskaffenhet.
- FORSBERG, E. G., Byggmästare, den 7 Juli, under 8 år, å en s. k. *husbehovsmangel* af särskild konstruktion.
- LUNDGREN, J. P., Målaremästare, den 7 Juli, under 8 år, å ett slags *perpetuel eller sjelfverkande mekanisk rörelse*.
- SHARPE, EDMUND, Filosofie Magister, den 13 Juli, under 10 år, å angifne förbättringar i *järnvägar*.
- GRAHAM, ALEXANDER, den 13 Juli, under 10 år, å ett slags *flyttbara ångsågar*.
- LINDQVIST, CARL MAURITZ, Revisor i Rikets Ständers Bank, den 13 Juli, under 8 år, å s. k. *propeller-smörtjernor* af angifven konstruktion.
- GUSTAFSSON, NILS GÖRAN, Rättare, den 13 Juli, under 10 år, å en *åkerbruksmachin* af särskild beskaffenhet.
- FORSBERG, E. G., Byggmästare, den 17 Juli, under 10 år, å en konstruktion af *kedjematning för sågverk*.
- WAHLBERG, JOHAN ALFRED, Studerande vid Upsala Universitet, den 24 Juli, under 8 år, å en konstruktion af *fotografiska apparater*.

- KELLOW, JOSEPH, SHORT, HENRY, och KING, WILLIAM DENHAM, den 24 Juli, under 10 år, å vissa sätt att tillverka *krut*.
- SÄTHERBERG, A. F., Musikinstrumentmakare, den 18 Augusti, under 8 år, å en konstruktion af *Capo d'astro* för pianoforte.
- CAVALLIN, C., Håradsskrifvare, Riddare af Kongl. Wasa-Orden, den 18 Augusti, under 12 år, å angifna för-
enklingar och nya inrättningar å *varmluftsmachinen*.
- JENSEN, J., Mekaniker, den 18 Augusti, under 8 år, å en dubbel *cirkelsågningsmachin*.
- JENSEN, J., Mekaniker, den 18 Augusti, under 10 år, å ett slags *sågramar* för timmersågning.
- MUSGRAVE, JAMES, den 26 Augusti, under 10 år, å angifna förbättringar af *ventiler för ånghamrar*, samt för
ång-, hydrauliska och gasmachiner.
- BARTHELSON, CHR. G., Bergmästare, den 29 Augusti, under 10 år, å angifne förbättringar i *bergborrnings-
machiner*.
- BELL, SAMUEL ALEXANDER, och HIGGINS, THOMAS, den 8 September, under 10 år, å vissa förbättringar i appa-
rater för *tändstickors doppning*.
- BORG, ELIAS, Civil-Ingeniör, den 9 September, under 10 år, å ett sätt att i jernretorter med dertill hörande
kondenserings- och reningsapparater *distillera alla sorters trädrötter* för tillverkning af *tjära, träd-
ättika och kol*, äfvensom att i samma apparater *kola alla sorters ved* för tillverkning af *träkol* samt
tillgodogörande af dervid uppkommande biprodukter.
- BERGENDAL, FILIP, Bruksegare, den 18 September, under 10 år, å *vällugnar* af särskild konstruktion.
- SPROSS, JOHAN GOTTLIEB, Fabriksidkare, den 18 September, under 8 år, å angifna förbättringar i machiner
för *fjäderrensning*.
- HEDLUND, CARL E., den 19 September, under 7 år, å ett sätt att tillverka *plåt af sammanväldt stål och jern*.
- LINDBLAD, C. U., Öfvermachinist, den 19 September, under 10 år, å ett sätt att för ånga eller gaser *täta
piston-, slid-, kolf-, luft- eller matarepumpstänger*.
- GAUTHIER, JACQUES VICTOR, Fabriksidkare, den 25 September, under 10 år, å en machin för tillverkning af
jernbultar och nitnaglar.
- PETTERSSON, A. P., Hemmansegare, den 25 September, under 5 år, å angifna förbättringar i *spannmålsrens-
ningsmachiner*.
- BERGSTRÖM, J. W., Fabriksidkare, Riddare af Kongl. Wasa-Orden, den 28 September, under 5 år, å en s. k.
vattenspärning.
- SANDSTRÖM, AUGUST, Fabriksidkare, den 30 September, under 8 år, å *tröskmachin* af särskild beskaffenhet.
- DUHAMEL, JULES FRANÇOIS, Handlande, den 30 September, under 7 år, å en *sjelfverkande hydraulisk apparat*
af angifven beskaffenhet.
- PAUL, ALFRED FR., den 30 September, under 8 år, å en *smältugn för glas* af angifven beskaffenhet.
- MULLER, A. & C:NI, Fabriksidkare, den 8 Oktober, under 10 år, å angifna förbättringar i sättet för *direkt
tillverkning af tackjern, stångjern och stål*.
- MULLER, A. & C:NI, Fabriksidkare, den 10 Oktober, under 10 år, å vissa förbättringar i tillverkning af *zink*
i masugn äfvensom i beredning af *andra metaller och metalloider*.
- HEEGAARD, ANKER, den 10 Oktober, under 10 år, å en *transportabel ångmachin* eller *lokomobil* af angifven
beskaffenhet.
- DELCAMBRE, ADRIEN, den 10 Oktober, under 8 år, å ett sätt att *uppvärma jernvägsvagnar*.
- NOBEL, ALFRED BERNHARD, den 14 Oktober, under 10 år, å vissa sätt att bereda *krut*.
- SEAMON, JOHN, den 21 Oktober, under 10 år, å ett sätt att, medelst kokande vatten, verkställa *raffinering
af socker*.

- SUNDSTRÖM, J. H., Verkmästare, den 23 Oktober, under 8 år, å ett slags *hästvandring med tröskverk*.
- MENNONS, MARC ANTOINE FRANÇOIS, den 23 Oktober, under 7 år, å angifna förbättringar i sättet att *bibehålla och skydda foliering af spegelglas*.
- SUNDSTRÖM, J. H., Verkmästare, den 29 Oktober, under 8 år, å en *cylindermachin eller universalpump* af angifven beskaffenhet.
- SUNDSTRÖM, J. H., Verkmästare, den 29 Oktober, under 6 år, å angifven förenkling af *hästvandring för tröskverk eller drifvande af annat maskineri*.
- HEEGAARD, ANKER, den 4 November, under 8 år, å en *spannmålstorkningsapparat* af angifven beskaffenhet.
- BJÖRKMAN, C. J., konstituerad Kanslist i Kongl. Justitie-Revisions-Expeditionen, den 4 November, under 8 år, å ett slags *rörliga vingar* för användande af vind till drifkraft.
- BLAKELY, ALEXANDER THEOPHILUS, f. d. Kapten i Stor-Britanniska Artilleriet, den 4 November, under 10 år, å ett slags *refflor i kanoner och andra eldvapen*.
- YATES, JAMES, den 4 November, under 10 år, å angifna förbättringar i *tillverkningen och passandet eller fästandet af pansarplåtsblock eller stänger*, samt i *dertill använda maskinerier eller apparater*.
- LUNDSTRÖM, J. E., Bruks-Inspektör, den 4 November, under 10 år, å en *tegelslagningsmachin* af angifven beskaffenhet.
- PAGARD, P. Mekaniker, den 4 November, under 10 år, å ett slags *roterande kylskepp* för maskens afsvälning i brännerier.
- BERGSTRÖM, C. G., Matematisk Instrumentmakare, den 9 November, under 8 år, å angifven förbättring af *mekaniken för kammarladdning i gevär*.
- PETERSÉN, F. K. & C:NI, bolag, den 11 November, under 5 år, å tillverkning af ett slags *gasbrännare*.
- VOIGT, J. G., Konstsvärfvare, den 16 November, under 3 år, å tillverkning af ett slags *tobakspipor*.
- THOMPSON, NATHAN, Marin-Ingenjör, den 28 November, under 9 år, å angifna förbättringar i *båtbyggeri och i de maskiner, som dervid användas för att forma och skära virket*.
- BLAKELY, ALEXANDER THEOPHILUS, f. d. Kapten i Kongl. Stor-Britanniska Flottan, den 3 December, under 10 år, å en förbättring i konstruktionen af *kanoner och andra artilleripjeser*.
- ALMÉN, ARTHUR E., och BUSCK, GUST., Handlande och Fabriksidkare, den 11 December, under 8 år, å ett slags *blåsmachin*.
- ÅNGSTRÖM, C. A., Filosofie Magister, den 11 December, under 12 år, å en konstruktion af *spikmaskiner* äfvensom dertill hörande drifrem.
- RAMSTRÖM, CARL, Tekniker, den 22 December, under 7 år, å en *gasregulator* af angifven beskaffenhet.
- HEDMAN, C. AUG., Grosshandlande, den 22 December, under 5 år, å en konstruktion af *stryk- eller pressjern*.
- YOUNG, LUTHER, den 22 December, under 8 år, å en *gasregulator* af särskild beskaffenhet.
- BOSIO, LEMUET & RÜCKER, den 22 December, under 10 år, å angifna förbättringar af *hjulverket i ur*.

STOCKHOLM, 1865.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,

KONGL. BOKTRYCKARE.